

Verschijnt maandelijks (behalve in juni, juli en augustus). Afgiftekantoor 1050 Brussel. VU: Davor Meersman

De Moeial

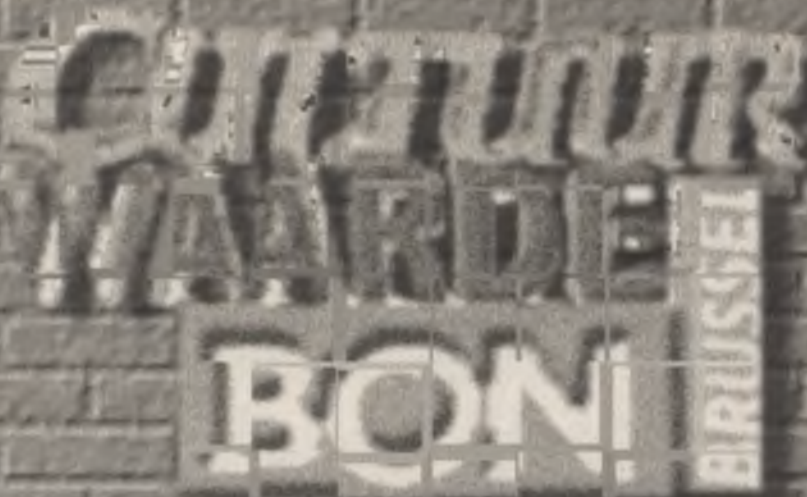

Studententijdschrift in samenwerking met Brussels Studentengenootschap, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur

- Het Grote VUB - dossier
- ICT-gekte in het onderwijs

- On the road
- Kabaal!

De goedkope, Brusselse cultuur

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) gunt ieder mens gratis drie cultuurwaardebonnen ter waarde van 6,2 Euro die hij of zij mag opsouperen in fijne culturele instellingen als daar zijn: de Vaartkapoen, de Ancienne Belgique, KVS/Bottelarij, het Kaaitheater, ... en zelfs voor gelegenheden georganiseerd door ons allereigenste Dienst Cultuur. Schrijf heel je gezin (iedereen die op je adres staat gedomicilieerd) in via de website van het VGC (<http://www.vgc.be>) en ontvang dan enkele weken later per persoon 3 cultuurwaardebonnen. Die cultuurwaardebons staan wel op naam, maar de tijd dat ze je identiteitskaart nog vredegen in een theater zou geleden zijn van 1945, dus je kan dus ook altijd stiekem de bonnen van je vader of zus gebruiken. De cultuurwaardebon is geldig voor evenementen die plaatsvinden tussen 1 september 2002 en 31 augustus 2003.

België is een van de meest wantrouwige landen in Europa. Hoe zou dit komen? Dat is toch evident, hoor ik u al zeggen... Agusta, Dutroux, de dioxinecrisis om maar enkele te noemen. De crises in dit landje stapelen zich op, en u durft nog vragen waarom wij, Belgen, geen vertrouwen meer hebben in de politiek, in het gerecht... trek uw ogen open! De meeste onder ons, maar ook journalisten zullen het wantrouwen in de instellingen toeschrijven aan crisisevenementen, aan falende overheidsinstellingen. Dat is ook logisch want deze schandalen zijn juist enorm zichtbaar.

Maar u had het al gedacht, zo simpel is het niet. Elchardus en Smits pogen aan de hand van verschillende surveys (vragenlijstonderzoeken) de oorzaken van het wantrouwen bloot te leggen. Ze vragen zich af wie er wordt gewantrouwd, zijn dit de vertegenwoordigende overheidsinstellingen (regering en parlement), de gezagsinstellingen (politie, gerecht), het onderwijs, de economische instellingen... of allemaal. Ze tasten dus dimensies van het wantrouwen af. Eens dat het duidelijk is waar het over gaat, gaat men de evolutie van het wantrouwen bekijken vanaf de jaren 1980. Dan gaat men de oorzaken van het wantrouwen opsporen, hier laten ze heel duidelijk zien hoe vanuit de theorie hun metingen en analyses gaan opzetten. Men gaat verschillende parameters na en er wordt gewerkt via het concept onbehagen. Hierop gaan ze ook na welke zaken effect hebben op dit onbehagen. Tot hier is het boek een wisselwerking van theorie en kwantitatieve analyse, het niet altijd gemakkelijk om de cijfertjes te interpreteren, maar toch pogen ze het zo helder mogelijk uit te leggen.

Wat enorm interessant is het hoofdstuk waarin het wantrouwen wordt geëxtrapoleerd naar visies op democratie, met name op de drie dimensies ervan; democratische rechten, vertegenwoordiging en empowerment of te democratisch vermogen. Hier zie je dat er een duidelijke discrepantie bestaat tussen de opvattingen met betrekking tot elk van die dimensies.

Voor alle duidelijkheid worden alle bevindingen nog eens op een rijtje gezet in de conclusie, wat echt nuttig en nodig is. Maar dan volgt er iets raar, er wordt gepoogd om voorstellen te doen om vertrouwen enigszins te herstellen, maar deze blijven uiterst vaag. Doch, al bij al, helder boekje over interessant onderwerp, maar misschien toch wat moeilijk zonder elementaire kennis van statistiek en onderzoeksmethoden. Natuurlijk gaat het hier om wetenschappelijke lectuur, die voornamelijk geschreven is voor en door beleerde mensen en er is echt moeite gedaan om het zo toegankelijk mogelijk te maken, maar niet iedereen kan dit lezen en dat is ergens wel spijtig.

Herman De Greve

Dankzij VUBpress kunnen de lezers van De Moeial 2 exemplaren van dit boek winnen!!! Stuur een email van minimum 5 regels naar moeial@vub.ac.be met de meest originele reden waarom je dit boek zou moeten krijgen en beantwoord volgende schiftingsvraag: Hoelang bestaat De Moeial?

----Anatomie en oorzaken van het wantrouwen, Elchardus M. en Smits W., Vubpress 2002

Colofon

De Moeial

Maandelijks studententijdschrift van de VUB in samenwerking met het Brussels Studentengenootschap, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur. Ons redactielokaal is gelegen naast het KulturKaffee.

Elke dinsdagavond om 19.00u is er redactievergadering. Iedereen is welkom.

Pleinlaan 2, 1050 Brussel
tel: 02/629.23.38
fax: 02/629.23.37
moecial@vub.ac.be

Coördinator
Davor Meersman

Vice-coördinator
Mauger Mortier

Secretaris
Esther Severi

Penningmeester
Pieter Vissers

Lay-out
Pieter, Davor, Leni, Mauger

Redactie
Mauger, Davor, Pieter, Cemil
Esther, Leni, Nick, Jeroen, David
Carolyne

Illustraties
David, archief
Foto's
De Moeial

Medewerkers
Yvan, Jeroen, Brian, Maarten, Wouter,
Zia, Sven, Pieter, Hans, Tim, Uti,
Rita, Stefan, Reggie, Eric, Bruno,
Anthony, Helia

Abonnementen
Stortenop rek.nr.001-1386975-48
met melding abo
Gewoon abo: 8,25 euro
Steunabo: 24,79 euro
oplage: 1500 ex.

De redactie is *niet* verantwoordelijk voor publicaties van het BSG, V.O., Dienst Cultuur, lezersbrieven, opiniebijdragen en standpunten.

EDITORIAAL

Toen de studentenvertegenwoordigers en enkele professoren van de VUB begin november door diverse acties hun ongenoegen lieten blijken over de nieuwe naam die de associatie tussen de VUB en de Erasmushogeschool zou dragen (AUB - Associatie Universiteit Brussel), werden er vanuit het rectoraat zorgwekkende argumenten aangehaald om het geplande voorstel toch ingang te doen vinden. De actievoerders stuurden een duidelijk signaal dat het ontbreken van het woord 'Vrije' in deze overkoepelende naam onaanvaardbaar was, omdat dit woord fundamentele waarden van deze instelling symboliseert, nl. het vrij onderzoek en de vrijzinnigheid. De rector argumenteerde o.a. dat in een academisch landschap waarin het principe van het vrij onderzoek algemeen erkend, gerespecteerd en nageleefd werd, de VUB zich eigenlijk onnodig profileerde als een voorvechter van dit principe. Een georganiseerde en geïnstitutionaliseerde vrijzinnigheid zou, door een defensieve houding aan te nemen, van de VUB een ideologisch eiland maken in een toch al grotendeels ontzuilde en geseculariseerde samenleving. Indien deze utopische en op het randje af naïeve beschrijving van het academische landschap en de samenleving met de werkelijkheid zou stroken, zouden zijn argumenten op zijn minst steek houden en zelfs getuigen van een vleugje controversiële progressiviteit.

Een beetje historisch bewustzijn of enige realiteitszin zouden hem wellicht snel op zijn woorden doen terugkomen. Over de vraag of het principe van het vrij onderzoek al dan niet nageleefd wordt in het wetenschappelijk onderzoek, valt nog te debatteren. Maar dat het vrij onderzoek als alledaags, maatschappelijk project door geen enkele katholieke universiteit wordt uitgedragen, staat buiten kijf. De mogelijkheid tot herziening van persoonlijke overtuigingen en het eventuele in vraag stellen van bestaande 'zekerheden' staat lijnrecht tegenover het op dogma's gestoelde normenstelsel dat de katholieke instellingen hun studenten dienen bij te brengen. Het vrijzinnige en katholieke project zijn per definitie onverzoenbaar.

De katholieke universiteiten staan in hun pedagogisch en maatschappelijk project onder een vrij direct toezicht van de Kerk. Paus Johannes Paulus II schreef in zijn 'Apostolic Constitution of the Supreme Pontiff Pope John Paul II on Catholic Universities': "*Since the objective of a Catholic University is to assure in an institutional manner a Christian presence in the university world confronting the great problems of society and culture, every Catholic University, as Catholic, must have the following essential characteristics: 1. a Christian inspiration not only of individuals but of the university community as such; 2. a continuing reflection in the light of the Catholic faith upon the growing treasury of human knowledge, to which it seeks to contribute by its own research; 3. fidelity to the Christian message as it comes to us through the Church. [...] A Catholic University pursues its objectives through its formation of an authentic human community animated by the spirit of Christ. The source of its unity springs from a common dedication to the truth, a common vision of the dignity of the human person and, ultimately, the person and message of Christ. [...] By its very nature, each Catholic University makes an important contribution to the Church's work of evangelization. [...] All the basic academic activities of a Catholic University are connected with and in harmony with the evangelizing mission of the Church.*" Deze 'apostolische grondwet' werd door de grote meerderheid van 's werelds katholieke universiteiten goedgekeurd.

Toegegeven, in ons land is de tijd van de pastoor die de katholieke boodschap predikt zo goed als voorbij. Men mag de directe invloed van bovengenoemd document niet overdrijven. Maar de kerkelijke dogma's vinden hun neerslag in de door katholieke instellingen gepropageerde waarden, normen en paradigma's, die daarom in eerste instantie even verwerpelijk zijn.

Dat de VUB aan haar mensen het recht en de verantwoordelijkheid laat zélf hun leven in te vullen en hun eigen moraal te scheppen, is een voorrecht dat niet genoeg kan benadrukt worden. Een naam die deze vrijheid weerspiegelt, is er een om trots op te zijn. Ik ben verheugd dat het AUB-voorstel door de Raad van Bestuur is afgeschoten. Nu maar hopen dat de rector in de toekomst wat bedachtzamer is....

DM

Inhoud

Naakte studenten voeren actie	4	Vrijzinnigheid erkend	16
Interview met J. Vilrocx	6	Stromingen en kunstenaars	18
Het Structuurdecreet	8	Kabaal!	20
Sociale dienst VUB	10	Not in our name	21
Huivesting	11	VO-hoekje	22
ICT-gekte in het onderwijs	12	K.U.T	24
Foreign students write too	14	De Fabeltjeskrant	27
On the road	15	Kultuurkrant	28

Naakte studenten voeren actie tegen nakende hervormingen

Op vrijdag 6 december voerden studenten van het Actieplatform Democratisch Onderwijs actie tegen de hervormingen die plaatsvinden in het kader van de implementatie van het Bologna-akkoord aan de VUB. Via een opmerkelijke actie uitten ze kritiek op verschillende aspecten van deze hervormingen. Tien studenten van het actieplatform liepen poedelnaakt van het rectoraat naar het studentenrestaurant, met als enige 'kledingstuk' spandoeken met een duidelijke boodschap: "ONDERWIJS WORDT UITGEKLEED".

De naakte studenten, die wat van (koulijdende) martelaren weghadden, vertrokken vanuit de parking van gebouw M. De symboliek hiervan was dat de studenten als het ware gebaad werden door de universiteit: vernieuwing was geboren. Onder het oog van een fototoestel van De Moeial en een televisiecamera van TV Brussel, trokken ze met klapperende tanden en knikkende knieën over de campus van onze teergeliefde universiteit. Onderweg kregen ze blikken van aanmoediging, onbegrip, verwondering, en vooral voyeurisme te verwerken. Toen de activisten de tjokvolle Aula Q betraden, waar 500 studenten de les Psychologie bijwoonden, werden

ze op een enthousiast applaus onthaald. Dit onder de riem gestoken hart gekregen hebbende (??), trokken de poedelnaakte actievoerders tenslotte naar het restaurant.

Het Actieplatform Democratisch Onderwijs (ADO) bestaat uit studenten en een aantal leden van het academisch personeel die vinden dat hun grieven omtrent de hertekening van het academisch landschap niet aanhoord worden door de academische overheid, en hun toevlucht zoeken tot geweldloze acties, zodat hun standpunten wel bekengemaakt worden. Het ADO is gegroeid uit de beweging die zich sinds

de bezetting van het rectoraat in februari 2001 heeft verzet tegen de gevolgen van de concretisatie van het Bologna-akkoord en haar juridisch corollarium, het Structuurdecreet. Haar legitimiteit haalt ze uit het beleid van de academische overheid, dat, volgens de leden van het actieplatform, nooit voldoende met de basis heeft gecommuniceerd inzake de belangrijke hervormingen.

Voor de studenten van het ADO was de maat vol. Vorige vrijdag namen ze het heft in handen en trokken ze naar het studentenrestaurant om de leden van de VUB-gemeenschap te informeren over de naar hun mening nefaste gevolgen die de hervormingen zullen teweegbrengen. Zo zouden de inschrijvingsgelden worden verhoogd als gevolg van de privatisering van het onderwijs. De sociale voorzieningen zouden een zelfstandig statuut krijgen, of worden uitbesteed, wat zou leiden tot een algemene prijsverhoging. Bijvoorbeeld de sportdienst en het restaurant zouden dus in de toekomst een pak duurder worden. De associatievorming met andere instellingen van het hoger onderwijs zou niet enkel structureel kostenbesparend zijn, maar zou als middel worden aangegrepen om besparingen door te voeren die nadelig zijn voor personeel en studenten. Ook het in te voeren accrediteringssysteem krijgt veel kritiek: het zou de grondwettelijke vrijheid van onderwijs in het gedrang brengen. De accreditering wordt namelijk gekoppeld aan de subsidiëring van het hoger onderwijs: dit betekent dat universiteiten zullen moeten voldoen aan opgelegde normen om hun subsidies te vrijwaren.

Door middel van deze actie en petitie wil het ADO de academische overheid tonen dat er een discrepantie bestaat tussen het gevoerde beleid en de wensen van de universitaire gemeenschap. Een studente van het ADO zegt de Moeial: "Het Structuurdecreet dat de Bologna-hervormingen moet doorvoeren ligt momenteel in het parlement. Er is nog niks gestemd en toch wordt nu binnen onze universiteit dit structuurdecreet al radicaal doorgevoerd. Onze universiteit is bezig een bedrijf te worden. En ze laat haar mensen in de kou staan." Het was vrijdag inderdaad ijskoud, en niet in het minst voor de naakte actievoerders...

ACTIECOMITE VOOR DEMOCRATISCH ONDERWIJS (ADO)

Het structuurdecreet dat normaal gezien in februari gestemd wordt door het parlement behandelt de implementatie van de Bologna-hervormingen van het Europese Hoger Onderwijs. De Bologna-verklaring is een Europese intentieverklaring getekend door de ministers van onderwijs van de lidstaten. Officieel is een drastische hervorming nodig om de mobiliteit van de studenten te vergroten en om de Europese diploma's onderling inwisselbaar te maken. Alles wijst er echter op dat Bologna in werkelijkheid een zoveelste stap is in een lange weg naar het openbreken van de onderwijsmarkt. De Europese Unie is een voortrekker van de verregaande liberalisering van de dienstensector in het kader van de GATS-akkoorden (General Agreements on Trade in Services). De onderwijssector wordt ook niet gespaard. Onderwijs zal in de toekomst niet langer een publiek goed zijn maar wel een handelswaar. De vermarkting van het onderwijs in Europa is reeds ingezet. De beruchte Bologna-verklaring wil de universiteiten, die competitiever moeten worden, voorbereiden op de toekomstige onderwijsmarkt. In deze vrijgemaakte markt kan de overheid niet langer universiteiten subsidiëren en dus studenten onderwijs als openbare dienst aanbieden, dit wordt immers onder het principe van vrijhandel beschouwd als concurrentievervalsing t.o.v. privé-instellingen. De overheid zou dan in de onderwijsmarkt de studenten financieren via een vouchersysteem. Iedere student zal dan een bepaald bedrag toegekend krijgen om zijn studies te betalen. Het is meer dan waarschijnlijk dat deze vorm van financiering veel nadeliger zal uitvallen voor de student. Momenteel ligt in Vlaanderen het structuurdecreet voor in het parlement. Hoewel de stemming hierover steeds wordt uitgesteld zien we dat de onderwijsinstellingen de bepalingen van het structuurdecreet nu al uitvoeren, dit dus zonder enige wettelijke basis. Het decreet zou de praktische omvorming van het onderwijs regelen, al blijven enkele zaken onbesproken om in aanvullende decreten te worden geregeld, we hebben het hier met name over onder andere de studiefinanciering. Onze onderstaande eisen passen allemaal in de geleidelijke omvorming van een Europese onderwijsruimte tot een onderwijsmarkt. Het is belangrijk dat we iedere stap in de richting van een vermarkting van het onderwijs kordaat afstoppen. Hieronder leggen we dan ook kort enkele van onze eisen uit.

Geen gedwongen semesterisering

De ervaringen van studenten aan de K.U. Leuven wijzen uit dat de semesterisering niet leidt tot een verlichting van de werkdruk, integendeel. Dezelfde hoeveelheid leerstof dient op kortere termijn gedoceerd en taken moeten vroeger ingeleverd worden. Werk- en thesisstudenten kunnen hun studie-activiteiten moeilijker plannen. Ook de

studenten die actief zijn in het verenigingsleven worden genegeerd. Uiteindelijk zullen verplichte examens in januari ook een strengere selectie tot gevolg hebben, aangezien vele studenten zullen afhaken na het afleggen van een eerste reeks slechte examens. Wij vinden dat alle studenten en het onderwijzend personeel volledig moeten worden geïnformeerd en geraadpleegd over de wenselijkheid van een verplicht semestersysteem.

Geen verhoging van de inschrijvingsgelden

Het financieren van universiteiten en hogescholen is een opdracht voor de overheid. De studiekosten mogen in geen geval verhoogd worden. In Nederland kunnen universiteiten en hogescholen zelf beslissen over de kostprijs van hun opleidingen die in sommige hogescholen oploopt tot _ 7.000. Het met onze universiteit geassocieerde Vesalius College vraagt reeds _ 1.500 inschrijvingsgeld per semester! Er zal een kloof ontstaan tussen de bachelor- en de masteropleiding. In de Bologna-verklaring wordt duidelijk gesteld dat de initiële bachelorgraad een doorstroming naar de arbeidsmarkt moet garanderen. Er zijn ook verschillende aanwijzingen dat de masteropleiding een sterk elitair karakter zal krijgen en dat de reële kostprijs voor het inrichten hiervan zal worden doorgerekend aan de individuele student. In Vlaanderen willen de Decanen van bepaalde faculteiten (concreet: LW & WE) de studieduur verlengen van vier tot vijf jaren, zonder aan de inhoud iets te veranderen. Men wil eenvoudigweg het laatste jaar uitsmeren over twee jaren, alleen omdat de ons omringende landen vijfjarige opleidingen inrichten en wij zagezegd niet kunnen achterblijven. Bovendien willen we er de academische overheid aanherinneren dat ze twee jaren geleden een door de studenten opgesteld document ondertekend heeft waarin ze expliciet beloofde geen studieduurverlenging noch een verhoging van de inschrijvingsgelden door te voeren.

Geen uitbesteding of verzelfstandiging van de sociale voorzieningen

De VUB is druk bezig haar sociale voorzieningen van de hand te doen. De sportinfrastructuur van de campus in Jette wordt nu reeds door de privé-sector uitgebaat, waardoor het sporten voor iedereen student in Jette gevoelig duurder is geworden. De STOA, de medische dienst, de cafetaria en de sportinfrastructuur van de campus Oefenplein wachten dezelfde behandeling. De Vlaamse Overheid wil alle sociale voorzieningen, momenteel beheerd door de instellingen, onderbrengen in regionale vzw's. Bij de vzw Quartier Latin (een samenwerkingsverband tussen VUB, KUB en Brusselse hogescholen) staan ze nu reeds te popelen om een verhoging van de huurprijzen door te voeren. De inspraak van studenten in het beheer van die vzw's zal sterk ingeperkt worden. Het uitgangspunt voor de oprichting ervan is zeker niet de verhoging

van de kwaliteit of de betaalbaarheid, maar de economische rendabiliteit (winstgevendheid). Ook met de arbeidsomstandigheden van het personeel wordt niet of nauwelijks rekening gehouden. Wij denken dat noch de studenten noch het personeel enig belang heeft bij deze afbraak van de sociale voorzieningen en zich hiertegen samen moeten verzetten.

Associatievorming mag niet aangegrepen worden om besparingen door te voeren

De implementatie van de Bologna-verklaring in het Vlaamse hogeronderwijslandschap resulteert in een getouwtrek tussen eeuwenoude belangengroepen. De associaties vormen hierop geen uitzondering. Gent en Antwerpen associëren een beetje, de VUB heeft één partner gevonden en Leuven associëert met iedereen. De door het structuurdecreet opgelegde associaties hebben als doel te besparen op personeelskosten, logistieke middelen en infrastructuur. Besparingen zullen in deze associaties doorgevoerd worden onder de noemer 'rationalisatie'. Een gecentraliseerd bestuur, de raad van de associatie, zou deze 'rationalisering' moeten doorvoeren. Deze associatievorming tast de autonomie van de instellingen inzake pedagogisch beleid zwaar aan en wordt door de beleidsmakers aangegrepen om de vooropgestelde saneringen versneld door te voeren.

Geen externe accreditering

Volgens de Bologna-verklaring zou een centraal accrediteringsorgaan onontbeerlijk zijn. Dit 'orgaan' zou zich bezighouden met het opstellen van eindtermen voor vakken en opleidingen en de instellingen vervolgens controleren op het realiseren van deze voorwaarden. Verder wil men de financiering van de associaties in Vlaanderen koppelen aan de beoordeling door dit accrediteringsorgaan. In de praktijk is het accrediteringsorgaan een controlecommissie die financiële sancties kan opleggen aan onderwijsinstellingen. Deze bevoegdheden zijn in onverenigbaar met de academische vrijheid en de Belgische grondwet (art. 24 § 1: 'Het onderwijs is vrij, elke preventieve maatregel is verboden'). Een gevolg van de invoering van dit systeem is de invoering van een 'ranking' naargelang de aangeboden 'kwaliteit' van de onderwijsinstellingen. De ERT (Europese Ronde Tafel van industriëlen: de lobbygroep van de machtigste Europese industriëlen) stelt dat dit een gunstig effect zou hebben. Volgens hen komt er dan voor de bedrijfsweld duidelijkheid voor de vraag in welke onderwijsinstellingen het best kan geïnvesteerd worden. Er zullen in Europa slechts enkele peperdure 'Centers of Excellence' overblijven voor de elite, de gewone student zal zich tevreden moeten stellen met een minderwaardig diploma van een tweederanginstelling.

Bachelor, master en semestrialisering

Interview met Jacques Vilrocx, ex-decaan faculteit ESP

De Moeial: Over Bologna heeft iedereen bijna alles gezegd wat er kon over gezegd worden, zowel pro als contra. Ontbreken er nog een aantal argumenten volgens u?

Vilrocx: Het fundamentele dat in Bologna vervat zat, het vergroten van de mobiliteit van studenten en professoren en het vergemakkelijken daarvan was op het eerste zich een lovenswaardig idee. De manier waarop men het gedaan heeft is totaal verkeerd. Als men denkt dat men dat door een BaMa-structuur kan verbeteren dan heeft men het compleet mis en ik spreek nu niet alleen voor mezelf. Als de BaMa problematiek ook nog eens gekoppeld wordt aan de associaties dan zit men met een situatie die tot een pertinente chaos zal leiden.

De Moeial: De studenten hadden hier nochtans voor gewaarschuwd bij de bezetting van het rectoraat in 2001...

Vilrocx: Niet alleen de studenten, maar ook een aantal andere mensen waren van mening dat men op een verkeerde weg zat. Wat men onderschatte, was dat verandering aanbrengen in een organisatie heel geleidelijk moet verlopen, en ingrijpen van buitenaf niet productief is. Bij de Vlaamse implementatie heeft men een dubbele beslissingsstructuur gecreëerd. Enerzijds de VLIR waar de universiteiten samenkomen, anderzijds was er ook een puur politiek comité van partijvoorzitters en andere belangrijke beslissers in het Vlaamse landschap. Het is voornamelijk een politieke dynamiek, die niet noodzakelijk in het voordeel speelt van de universiteiten, integendeel.

De Moeial: Naast deze politieke dynamiek was er ook nog een sterke dynamiek vanuit de hogescholen.

Vilrocx: De hogescholen zagen in deze dynamiek ook voor hen veel mogelijkheden. Vooral bij die associaties hadden zij veel belang. De universiteiten hadden hier niet veel belang bij. De hogescholen konden hierdoor hun bevoegdheden en middelen gevoelig uitbreiden. We konden vorige maand in de kranten vernemen dat de hogescholen meer geld vroegen, terwijl de associaties juist kostenbesparend trachtten te zijn. De universiteiten zijn daar financieel niet zo veel

beter van geworden.

De Moeial: Niettegenstaande de BaMa, is er ook een herschikking gebeurd op vlak van het curriculum. We denken bv. aan de afstemming van de Bachelor als afstudeerrichting op de arbeidsmarkt.

Vilrocx: We zijn als universiteit altijd al tegen de visie geweest dat de bachelor een uitstroomb diploma moest zijn. Voor een belangrijk

gedeelte is dat ook nog ingebouwd in de programma's. Dat lijkt me trouwens bij alle faculteiten zo. Bij de letteren en wijsbegeerte is het iets complexer omdat men daar ook nog met lerarenopleiding zit.

De Moeial: Bij het opstellen van het curriculum zijn er een aantal mankementen vast te stellen. In de rechten krijgt men vakken in het eerste jaar die men vroeger pas later kreeg omdat zij voortbouwden op vakken van het eerste jaar.

Vilrocx: Inderdaad, het oorspronkelijke formaat van onze opleiding was gebaseerd op een tweetal jaren kandidatuur en twee of meerdere licentiaatsjaren. Het kandidatuursdiploma is in principe een uitstroomb diploma. In realiteit is ze dat nooit geweest. Eigenlijk gaf die kandidatuur een algemene opleiding en bereidde voor op de licentiejaren. Die fijne afstemming is nu verdwenen. In de licentiejaren werd men dan ook voorbereid op de thesis. Met deze veranderingen worden ook de eindtermen van de thesis aangetast. Men heeft ons gezegd dat een aantal industriële

groeperingen zoals de ERT (European Round Table of industrials) en andere werkgeversorganisaties vooral aan het sturen waren voor de BaMa structuur. In onze faculteit hebben we nogal wat mensen uit de bedrijfswereld die ik nog niet heb horen pleiten voor deze structuur, integendeel. Ze zeggen dat België internationaal een zeer goede naam heeft wat opleidingen betreft. Ze waarschuwen voor een zekere nivellering van de opleidingen naar Europees niveau die, per definitie, wegens de hoge kwaliteit van ons Belgisch onderwijs nefast zijn voor ons. Volgens mij is de bedrijfswereld helemaal niet vragende partij naar de BaMa en het samengaan van hogescholen en universiteiten. Die differentiatie is juist een meerwaarde.

De Moeial: Is het dan niet vreemd dat het Vlaams Economisch Verbond (VEV), nota bene de zogenaamde helangenvereniging van de Vlaamse bedrijfswereld, zich hier wel in kan vinden.

Vilrocx: Maar ik denk dat de top van het VEV en hetgene wat er gebeurt in de bedrijven niet altijd op dezelfde lijn ligt. Het VEV kan wel vanuit haar positie veel naar voor brengen, maar of dit ook gedragen wordt door de bedrijven trek ik in twijfel.

De Moeial: Men wilde aanvankelijk met deze hervormingen de kwaliteit verhogen. We horen u nu zeggen dat deze hervormingen de kwaliteit van ons huidig onderwijs naar beneden gaan halen. Is het grootste publiek geheim nu niet openbaar?

Vilrocx: Ik vrees van wel ja...Ik denk niet dat we de kwalitatieve standaarden die we nu hebben, kunnen behouden in een BaMa-structuur. Ik herhaal nog eens, we werken nu nog met een volledig afgewerkt curriculum gebaseerd op lange termijn. In de BaMa gaan we twee eenheden hebben met beide een eigen finaliteit, gebaseerd op korte termijn doelstellingen.

De Moeial: Terwijl men de opleidingen moest afstemmen op een nieuwe BaMa structuur hebben de faculteiten ook nog alles opnieuw moeten gaan indelen in een semestersysteem. Een bijkomende belasting?

Vilrocx: Het is zeker een bijkomende

Associatie VUB + EHB π AUB

moeilijkheid omdat nu de toch al complexe opbouw van je opleidingen nog wat complexer wordt. We hadden vroeger al de mogelijkheid voor de studenten om aangepaste en gecombineerde jaarprogramma's te hebben. Nu is er een semestrialisering waardoor alle vakken in specifiek semester gegeven worden. Dat verhoogt de druk op de studenten en maakt de opleiding ook ondoorzichtig. De verhoogde transparantie die men beoogde is er niet, integendeel. Daarenboven moeten bepaalde cursussen, in de termen van 90u die tijdens een heel eerste kandidatuursjaar gegeven worden, in één semester gerealiseerd worden. Er is dus minder tijd om te assimileren en in sommige opleidingen heeft men tijdens één semester alleen maar te maken met kwantitatieve vakken zoals statistiek. Dit alles maakt de druk nog zwaarder en motiveert de studenten weinig. Ze krijgen toch heel veel uren van dikwijls moeilijke vakken. Een normale afwisseling met de meer literaire vakken is afwezig in sommige semesters. De eenzijdigheid is niet veraf, studeren wordt er echt niet aangenaam op.

De Moeial: Is er met de semestrialisering en de gecombineerde en aangepaste jaarprogramma's nog sprake van die zogenaamde transparantie?

Vilrocx: Met het systeem waar we nu naar toe gaan, zitten we tot 2010 met ieder jaar overgangen. Waarschijnlijk langer omdat er ook in 2009 er wel een trisser zal zijn of iemand die een 4e jaar aanvraagt. Die zal dan nog in een totaal ander pakket van cursussen zitten, dit is administratief niet meer hanteerbaar. U moet eens naar de secretariaten gaan en u zal een idee krijgen van wat zij verwachten. Alle veranderingen tezamen zullen een enorme bureaucratisering teweeg brengen. Als we nu al zien dat we visitatiecommissies hebben, ZAP-evaluaties, studentenevaluaties en dat we binnenkort alle accrediteringen en valideringen van programma's moeten doorvoeren! Dit kan alleen leiden tot een enorme vergadercultuur en bureaucratie. We zullen voor een belangrijk gedeelte afgeleid worden van onze kerntaken: onderwijs, onderzoek en maatschappelijk dienstbetoon. De studenten gaan daar het eerste slachtoffer van zijn.

De Moeial: Als we alle argumenten aanhalen die u net aanhaalde, kunnen we moeilijk om de conclusie heen dat het er alleen maar slechter op zal worden...

Vilrocx: Ja inderdaad, ik heb die conclusie ook tezamen met een aantal andere personen, die kritisch stonden tegenover de Bologna-dynamiek, herhaaldelijk getrokken.

De Moeial: Bedankt voor dit gesprek.

The knight rider

Dinsdag 12 november was een bewogen dag voor de Raad van Bestuur van de VUB. De Raad moest, naast de begroting, stemmen over het voorliggende ontwerp aangaande een naam voor de komende, nog wettelijk niet bestaande associatie tussen de Erasmushogeschool Brussel (EhB) en de VUB. De nieuwe naam AUB, zijnde de Associatie Universiteit Brussel, verwees op geen enkele wijze meer naar de V van de VUB. Men vreesde dat de VUB in een nieuwe superstructuur haar eigenheid als vrijzinnige, democratische en op vrij onderzoek gebaseerde universiteit op lange termijn ging zien verdwijnen. Na actie vanuit de studentengeledingen, professoren, vrijzinnige organisaties en zelfs een mail van wijlen Theodore Verhaegen, werd het voorstel op de extra raad afgevoerd tot na februari 2003. Onafgezien van de associatie-evolutie, waarover later meer, was de manier waarop men deze naamsverandering wilde laten goedkeuren op zijn minst verdacht.

De stuurgroep communicatie aan de VUB had haar best gedaan om een groepsnaam te verzinnen voor de nog virtuele samenwerking tussen de EhB en de VUB. Het is onduidelijk wie er precies in deze stuurgroep zetelde, studenten zaten er alleszins niet in. De studentenvetegenwoordigers in de Raad van Bestuur geloofden dan ook hun oren niet toen ze vernamen dat in laatste instantie een voorstel tot naamsvorming van de nieuwe associatie op de agenda van de Raad van 12 november werd geplaatst. De naam van de associatie zou A.U.B. (Associatie Universiteit Brussel) worden. Inderdaad, zonder de V van "Vrij". De leden van de stuurgroep verkozen het hoofdprincipe en de identiteit van onze universiteit achterwege te laten.

Tijdens de discussie die zich op de Raad ontpoonde werd duidelijk dat enkel de rector en de algemene directeurs van beide instellingen in deze stuurgroep zetelden. Van een breed overleg met de universitaire gemeenschap was m.a.w. geen sprake. Oorspronkelijk waren nochtans drie namen in de running, waaronder "Associatie Vrije Universiteit Brussel". Er werd echter niet geopteerd voor deze naam omdat men de deur wil openhouden voor andere (katholieke) hogescholen en de KUB. De stuurgroep was blijkbaar de mening toegedaan dat de V van Vrije een euvel vormt bij een eventuele uitbreiding naar een grotere Brusselse associatie met alle Brusselse instellingen van het hoger onderwijs.

Vrijdag 8 november kreeg iedereen een mail van wijlen Theodore Verhaegen, oprichter van de ULB, waarin het voorstel tot naamsverandering gehekeld werd. Studiekring Vrij Onderzoek, het Brussels Studentengenootschap en het studententijdschrift De Moeial verklaarden dat ze inhoudelijk achter deze mail stonden. Diezelfde dag stuurde de Rector per mail een rechtzetting naar de Universitaire gemeenschap. Hij stelde dat het enkel om een naam voor de toekomstige associatie ging. De twee instellingen zouden hun eigen naam behouden, de studenten waren dus voorbarig en liepen op de zaken vooruit.

In de extra dinsdageditie van de Moeial op 12 november repliceerden de drie studentenkringen dat het antwoord van de Rector misleidend was

(zie extra-Moeial di 12/11). Op basis van het voorstel zal de toekomstige recrutering van studenten ook binnen het kader van de associatie verlopen en niet via de VUB, de naam zou volgens hen verdwijnen. Daarenboven zullen beide instellingen van de associatie, in de lijn van het structuurdecreet, evolueren naar een geïntegreerde instelling.

De timing van het voorstel riep ook vragen op. De buitengewone Raad van Bestuur viel midden in de periode van de dopen. Dezelfde dag van de Raad begonnen ook de verkiezingen voor de studentenvetegenwoordiging in de Sociale Raad en de Raad van Bestuur. De faculteitsraden, waar de decanen de standpunten vanuit hun faculteit naar de Raad brengen, hielden hun maandelijks bijeenkomst daags na de extra Raad. Mogelijkheid tot debat was op dit niveau dus onmogelijk, het zouden vijgen na pasen zijn geweest.

Na een analyse van het gebeuren leek een politiek manoeuvre dan ook niet ondenkbaar. Zonder schroom en met een vage hoogdringendheid werd de inspraak door de verschillende raden aan de VUB belemmerd en werden studentenvetegenwoordigers op het matje geroepen omdat ze zich aansloten bij de bewuste mail. Als de vraag van de rector om op een serene manier discussie te voeren in de daarvoor bevoegde Raad betekent dat studenten, personeel en faculteiten op geen enkele wijze inspraak hebben gehad in dit document en daarenboven op de vingers getikt worden omdat ze hun mening over de gang van zaken uiten, dan kunnen we ons de vraag stellen of de Rector wel de democratische spelregels voldoende kent. Soms lijkt een dictatuur dan niet veraf.

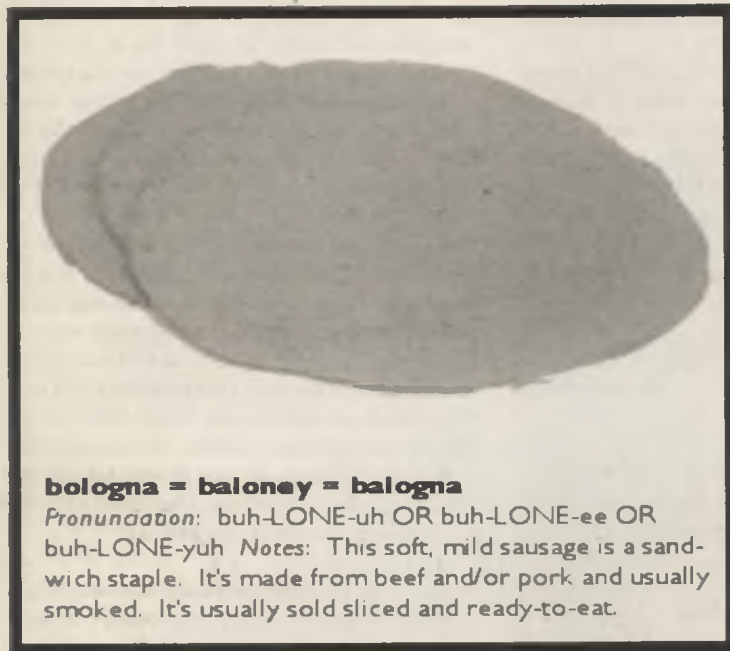
Pieter Vissers

Soms gaat vooruitgang zo snel dat we niet alles wat mooi is en goed met ons mee kunnen dragen. Daarom moeten we van tijd tot tijd even pauzeren en achterom zien om de nagestuurde bagage in ontvangst te nemen.

Kadé Bruin

Advies Raad van State over Bologna-Ontwerpdecreet

Ik verneem dat het een aantal mensen bestaat te beweren dat het bovenvermelde Advies "niks essentieels" zou bevatten, en zonder wezenlijke gevolgen zou zijn voor het Bologna-Ontwerpdecreet. Dit laatste is blijkbaar ook het standpunt van het Ministerie, aangezien het in een mededeling zegt dat "een aantal aanpassingen nodig zijn aan het ontwerpdecreet. Minister Vanderpoorten heeft de opdracht gegeven (...) om deze aanpassingen zo snel mogelijk voor te bereiden." Ik zou al deze mensen willen aanraden om voor hunne Kerstmis een nieuw brilleke te vragen, want met hetgeen ze nu hebben kan er duidelijk niet goed gelezen worden. Of misschien moeten ze inderdaad gewoon de betrokken teksten eens lezen. Al is lezen-met-inzicht duidelijk géén topprioriteit in het eindtermenbeleid van het Ministerie. We zien er nu al de gevolgen van...

bologna = baloney = balogna

Pronunciation: buh-LONE-uh OR buh-LONE-ee OR buh-LONE-yuh *Notes:* This soft, mild sausage is a sandwich staple. It's made from beef and/or pork and usually smoked. It's usually sold sliced and ready-to-eat.

Hieronder zullen kort de hoofdpunten van het Advies besproken worden, in het licht van eerdere relevante jurisprudentie van de Raad van State (RvS), het Arbitragehof, het Europees Hof en nog wat internationale verdragen. In deze tekst zal de analyse noodzakelijkerwijze beperkt blijven - die houd ik u nog te goed, lieve lezer -, de teksten zelf zijn duidelijk genoeg. Verwacht u dus aan veel citaten; maar ge zult zien: er zit zelfs een zekere literaire kwaliteit in. Geniet mee van dit verrassend krachtige en heldere rechtskundige proza.

Het Hof sluit in zijn arresten van 2 april 1992 (nrs 25/92 tot 27/92) nauwgezet aan bij het Hibernia-arrest¹ van de Raad van State, door de onderwijsvrijheid niet te beperken tot scholen die gebaseerd zijn op een bepaalde confessionele of niet-confessionele levensbeschouwing, maar door ook het recht te benadrukken van scholen "die hun eigenheid vinden in bepaalde pedagogische of onderwijskundige opvattingen" (en niet enkel methodes). Men zou uit die rechtspraak voorts kunnen opmaken dat de overheid nochtans beperkingen mag aanbrengen op voorwaarde dat haar subsidiëreglementering leidt tot "een behoorlijke onderwijsverstrekking". Dit mag er echter niet toe leiden dat de overheid preventief één bepaalde blauwdruk van "behoorlijke onderwijsverstrekking" oplegt. Veeleer moet worden uitgegaan van de visie dat de overheid slechts mag ingrijpen om een onbehoorlijke onderwijsverstrekking te bestraffen. (...) Door het opleggen van één inhoudelijk model doet de overheid afbreuk aan de pluriformiteit die in de onderwijsvrijheid besloten ligt. (...) De eindtermen en ontwikkelingsdoelen vormen een coherent geheel, steunend op één welbepaalde opvatting over opvoeding en onderwijs, waarbij het

*materialistische mens- en maatschappijbeeld van professor Wielemans van de Katholieke Universiteit Leuven ongetwijfeld een belangrijke inspiratiebron is geweest. Zij zijn meer dan de som van onafhankelijk minimumdoelstellingen. (...) Een mensbeeld opleggen is indoctrinatie en dit is een grens die de overheid niet mag overschreiden. [Arrest Arbitragehof 1996]. Dit arrest leidde o.a. tot de vernietiging van het "Eindtermen"-Decreet (1995) voor het kleuter- en lager onderwijs van de toenmalige (socialistische, enfin) Zonderwijsminister Vandenbossche. Wij zullen nog terugkomen op de tekst van dit arrest; laat het voorlopig voldoende zijn te weten dat eindtermen in geen geval als excuus kunnen dienen voor het inperken van de Grondwettelijke onderwijsvrijheid, die, opnieuw volgens het arrest, de *passieve onderwijsvrijheid bestaande uit de keuzevrijheid (...) en de actieve onderwijsvrijheid, bestaande in de mogelijkheid om onderwijs in ter richtten overeenkomstig hun opvattingen* omvat.*

Het advies over het Bologna-Decreet stelt om te beginnen uitdrukkelijk vast dat het Ontwerpdecreet de Bolognaverklaring beoogt om te zetten in een Vlaams wettelijk kader, en spreekt zich vervolgens uit op drie niveaus:

- de algemene strekking van het Ontwerp, de krachtlijnen;
- de tekst op zijn inhoud;
- de tekst op zijn vorm.

Voor ons zijn vanzelfsprekend de eerste twee aandachtspunten van het meeste belang. De tekst vangt aan met een kort en helder overzicht van de inhoud en de doelstellingen van het Decreet: hervorming van het Hoger Onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap met als belangrijkste nieuwigheden de Bachelor/Masterstructuur, de Accreditering van de opleidingen, de Associaties, de toelatingsvoorwaarden, de taalregeling en de aanzet tot een nieuwe financiering.

De zaak gaat al helemaal fout van bij het begin. Artikel 127, eerste lid van de Grondwet, regelt de federalisering van het Onderwijs, op bevoegdheid over drie cruciale punten na:

- het begin en einde van de leerplicht;
- de minimale voorwaarden voor het uitreiken van diploma's;
- de pensioenregeling.

De bedoeling van de toenmalige Grondwetgever (GW-wijziging 1988) is overduidelijk geweest: de gelijkwaardigheid van diploma's dient ten koste van alles in heel het land te worden gewaarborgd. De RvS citeert: "(...) het zou onzinnig zijn binnen de Belgische federale Staat de gelijkwaardigheid der diploma's op de helling te zetten. Met de "minimale voorwaarden voor het behalen van diploma's" zijn de voorwaarden bedoeld die werkelijk bepalend zijn voor de waarde en dus ook voor de gelijkwaardigheid van de diploma's: dit zijn enkel de grote indelingen van het onderwijs in niveaus, (...), alsook de minimale globale duur die aan elk van deze niveaus moet worden besteed." Uit de aangehaalde passages (...) blijkt derhalve dat de

federale overheid bevoegd is gebleven voor het vaststellen van de grote onderdelingen van het onderwijs in niveaus en van de voor elk van die onderwijsniveaus (...) in acht te nemen minimumduur. M.a.w., Vlaanderen kán helemaal niet beslissen om over te gaan van een kandidatuur/licentiesysteem naar een bachelor/mastersysteem; dat is een bevoegdheid die enkel toekomt aan de federale overheid. Enkel zij legt de basisvoorwaarden vast waaronder de gelijkwaardigheid van de diploma's over heel het grondgebied is gegarandeerd. Dit hangt ook samen met de federale bevoegdheid voor de beroepsvereisten, de zgn. 'civiele effecten'. En ge moet niet denken dat het Franstalige landsgedeelte staat te springen om daar verandering in te brengen. De RvS komt hier trouwens expliciet op terug ivm het opheffen van het onderscheid tussen hogescholen van het korte en het lange type: *Eén en ander draagt ertoe bij dat het onderscheid tussen de onderwijsniveaus vervaagt of zelfs verdwijnt - waardoor de gelijkwaardigheid van de diploma's uitgerekend in het ene of andere taalstelsel in het gedrang komt, terwijl het (...) krachtens de Grondwet zaak is van de federale wetgever (...) en de gemeenschappen die indeling dienen te respecteren.*

Een ander grapje in het ontwerpdecreet betreft de beruchte "taalregeling", die in feite neerkomt op het invoeren van de taalvrijheid in het hoger onderwijs. Waar dat toe leidt hebben we in Holland al gezien: aan verschillende Universiteiten wordt nu al voor meer dan 70 % enkel nog in het Engels onderwijs verstrekt (Maastricht, Delft, Utrecht). Er onstond dan ook een rel toen de Britse culturele attaché in Nederland begin oktober verklaarde dat naar zijn opinie het Nederlands over vijftientig jaar een dode taal zal zijn. De waarheid kwetst, en als we de Vlaamse 'bewindsliden' laten doen, dan hebben we het hier ook aan onze rekker. De Raad van State oordeelt echter dat de wijziging van het taalgebruik in het hoger onderwijs een wijziging van taalregime impliceert, en dus niet uitsluitend een zonderwijsmaterie betreft. Decreten voor het laatste hebben, wat de gemeenschappen betreft, kracht van wet ook in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Decreten die aan het taalregime raken evenwel niet; daarvoor zou men de Grondwet moeten wijzigen... De RvS besluit haar commentaar hierover dan ook als volgt: *Het territoriale toepassingsgebied van de artikelen 85 en 86 van het ontwerp zal derhalve in overeenstemming moeten worden gebracht met artikel 129, § 2, van de Grondwet. Bye bye Van Camp's 'Engels Onderwijsplatform' te Brussel - ge weet wel, ZLH's variant van de Beste Engelstalige Universiteit van Zuid-Elsene, tien jaar geleden.*

De associatie is een wezenlijk onderdeel van de hervorming die het decreet beoogt. Dit ter attentie van zekere kaalhoofdige personen die het nodig vinden binnen en buiten de AUB pardon VUB-muren te gaan verkondigen dat de Bologna-tegenstanders er een "amalgam" van maken. Voor de hogescholen die thans basisopleidingen van twee cycli (...) organiseren, wordt de toetreding tot een associatie dus een verplichting, willen zij academisch onderwijs blijven aanbieden. De vraag die (...) rijst is of door de aldus ontstane associatiedwang en de bevoegdheden van die associatie, de bevoegdheden als inrichtende macht worden gewijzigd (...) In eerste instantie bestaat de taak van de associatie in het maken van afspraken tussen de leden. (...) De toelichting (...) bij het ontwerp legt er in ieder geval de nadruk op dat aan de associaties geen bevoegdheden worden opgedragen inzake materies die inherent verbonden zijn met het inrichten van onderwijs. Het ontwerp geeft aan de associatie echter ook de mogelijkheid om bepaalde beslissingen van de (...) betrokken hogescholen en universiteiten te blokkeren. (...) Voormelde bepalingen geven aldus een vetorecht aan de associatie en beperken de autonomie van de betrokken autonome onderwijsinstellingen. Deze

wijziging aan de inrichtende macht is enkel mogelijk - en dan nog onder zeer stringente voorwaarden - geval per geval, en per bijzondere meerderheid. Het zal niet overbodig zijn in dat verband nog eens te verwijzen naar het Advies van de Raad van State bij het Coensdecreet (1991). Daarin wordt expliciet gesteld dat deze wijziging in geen geval de overdracht van normeringsbevoegdheid naar gedecentraliseerde organen zoals VZW's kan betreffen, aangezien dat is strijd zou zijn met het Grondwettelijke legaliteitsprincipe. M.a.w., zolang het bij een soort van Lion's Club blijft, is er voor de RvS geen probleem. Terzijde weze nog opgemerkt dat onder de huidige wetgeving (Decreet Coens) Oosterlinck's fusie-associaties bovendien onwettig zijn, gezien de decretaal vastgelegde beperking van het geografisch grondgebied waarin Universitaire instellingen actief mogen zijn; een rem op monopolievorming die al in voege is sinds het begin van de twintigste eeuw. Dat is de reden dat KULAK en KUB geen "echte" dependances van Leuven mogen zijn, maar - tenminste *pro forma* - onafhankelijke instellingen.

Tenslotte - voorlopig - nog iets over de fameuze "accreditering". Over het Accreditatieorgaan kunnen we kort zijn. Hoewel de Grondwet in principe toelaat een aantal machten - niet eender welke - over te dragen aan Volkenrechtelijke instellingen, moet worden vastgesteld dat het Verdrag waardoor het "Nederlands-Vlaamse" Accreditatieorgaan zou worden opgericht nog niet eens bestaat, en bijgevolg zijn de bepalingen van het ontwerp die ertoe strekken bevoegdheden aan het Accreditatieorgaan toe te wijzen, voorbarig. Ze dienen uit het ontwerp te worden weggelaten. (sic!!)

Wat de grond van de zaak betreft zegt de Raad van State dat accreditatiekaders (de zogenaamde 'qualiteitscriteria') niet opgeteld kunnen worden door een dergelijk orgaan, en dat zij evenmin door de Vlaamse regering kunnen worden bekrachtigd: dit komt Grondwettelijk uitsluitend den decreetgever toe. *De genoemde minimumnormen, namelijk de accreditatiekaders, zijn bijgevolg sterk vergelijkbaar met de eindtermen zoals die voor*

het leerplichtonderwijs werden ontwikkeld. Het Arbitragehof heeft geoordeeld dat eindtermen een adequaat middel zijn om de kwaliteit van het onderwijs en de gelijkwaardigheid van de diploma's te waarborgen. De RvS verwijst hierbij naar het Arrest waaruit ik aan het begin van dit artikel citeerde. Leg dit naast de verklaring op 3 oktober van de Nederlandse Staatssecretaris van Zonderwijs, en ge zult zelf kunnen uitmaken of de bedoeling van het Accreditatieorgaan overeenstemt met de Grondwettelijke verplichtingen inzake onderwijs van de Belgische Staat: Het automatisme van nu - dat een bekostigde hogeschool of universiteit er op kan rekenen dat een nieuwe geaccrediteerde opleiding ook automatisch wordt bekostigd - vervalt dus! (...) Het aanbieden van minder opleidingen met een hoge kwaliteit in combinatie met een aantal echte topopleidingen. (...) Daarnaast kom ik met voorstellen om een gezonde concurrentie bevorderen. Die voorstellen richten zich op het aanmoedigen van het profileren van opleidingen, zoals voor unieke en schaarse opleidingen, masters in het HBO, topmasters in het WO en collegegeld differentiatie voor echte toppers.

Ceterum censeo Bolognam delendam esse.

Karin Verelst

1 Tenzij anders vermeld zijn cursiveringen of benadrukkingen van des schrijfsters hand.

Hoe zit het met het sociale gehalte van de sociale dienst?

Studeren kost geld, veel geld... Gelukkig kunnen studenten wiens ouders een lager inkomen hebben, rekenen op een studietoelage van de Vlaamse Gemeenschap. Maar wat als deze toelage, aangevuld met kindergeld en een studentenjob nog steeds niet alle kosten kan dekken?

Denken we maar aan de, jammer genoeg niet zo uitzonderlijke gevallen, waarin ouders hun onderhoudsplicht niet kunnen of willen vervullen. En wat gebeurt er bijvoorbeeld met zelfstandige studenten die niet buiten de boot vallen als het om een studietoelage van de Vlaamse Gemeenschap gaat, of niet in aanmerking komen voor een leefloon van het OCMW? Wel, in deze situaties zou men kunnen aankloppen bij de sociale dienst van de VUB. Hier kan men naast leningen en gratis advies, beroep doen op een sociale toelage. Dit is een vorm van studiefinanciering waarbij het bedrag dat je ontvangt niet moet terugbetaald worden. De toekenning gebeurt na onderzoek van de sociale en financiële situatie, van het studieverloop en de inspanningen die je zelf levert om je inkomsten te verhogen.

Voor vele studenten betekent deze toelage net dat ene steuntje in de rug die ze broodnodig hebben om hun jaar door te komen. Nu blijkt dat de sociale dienst sinds dit jaar heel wat minder ruggesteuntjes toebedeelt. Verschillende studenten die de vorige jaren wel recht hadden op een sociale toelage, hebben dat recht sinds dit jaar verloren, ondanks hun ongewijzigde financiële situatie.

We kunnen dus stellen dat de sociale dienst er een veel strenger beleid op nahoudt in vergelijking met vorige jaren. De Moeial vroeg zich af welke oorzaken aan de basis liggen van deze nieuwe, maar daarom niet even frisse wind. We stelden deze vraag aan Katelijne Kras, medewerkster van de sociale dienst, die samen met Paula Witte instaat voor het behandelen van de studentendossiers. Volgens haar werd het beleid van de sociale dienst meer afgesteld op dat van andere universiteiten en hogescholen. Zo zou er nu meer tijd gestoken worden in het zoeken naar alternatieve mogelijkheden.

Als gevolg van een lagere dossierlast, blijft er dan ook meer tijd over voor het begeleiden van de student bij bijvoorbeeld de aanvraag van een leefloon. Mevr. Kras liet ons ook weten dat het persoonlijk onderhoud met de student een doorslaggevende rol speelt bij de toekenning van een sociale toelage. Het lijkt ons niet

onwaarschijnlijk dat een minder mondige student hier al van op voorhand door ontmoedigd raakt. Staat een dalende dossierlast in dit geval dan niet gelijk aan een soort van struisvogelpolitiek?

Mevr. Kras reageerde heel verbaasd op de vraag of financiële besparingen niet aan de oorsprong van dit nieuwe beleid lagen. Volgens haar gaat het immers

extra investering zou maar liefst 110.000 Euro bedragen.

De cijfers spreken voor zich. Het is duidelijk dat het hier om een sterke herallocatie gaat van de inschrijvingsgelden ten voordele van gebouwgebonden investeringen, maar helaas in het nadeel van de sociale toelagen, en bijgevolg in het nadeel van de student.

Het gekke aan deze hele zaak is dan ook dat dit een onmiddellijke inbreuk vormt op het artikel 1 van het organisatiereglement van de Sociale Raad, dat stelt dat het beheer en de ontwikkeling van de sociale sector ten voordele van de studenten moet gebeuren. Het valt toch te betreuren dat een dergelijke democratiseringsgedachte de baan moet ruimen voor extra investeringskredieten.

Maar laat ons toch nog even de gedachtegang van de sociale dienst volgen, en aannemen dat financiële besparingen niet de hoofdoorzaak vormen van het nieuwe beleid: als er zo zwaar gesnoeid wordt in het budget, lijkt het wel alsof de sociale dienst openlijk toegeeft dat men gedurende jaren een heus wanbeleid gevoerd heeft, of niet soms?

Een sociale toelage mag uiteraard niet beschouwd worden als wat extra zakgeld. Bepaalde studenten zullen het dan ook ongetwijfeld zonder deze toelage kunnen redden. Toch lijkt het ons onvermijdelijk dat deze drastische beleidsmaatregelen voor

een aantal andere studenten een zware streep door hun rekening inhouden. Een universiteit runnende houden kost geld, veel geld... Maar wat als subsidies en inschrijvingsgelden niet meer volstaan om die universiteit staande te houden? Aankloppen bij de sociale dienst? Of heeft men hier een aantal zaken met elkaar verward??

enkel om een hernieuwde visie waarin de student meer tot alternatieve oplossingen wordt aangezet. Ze gaf bovendien toe dat ze niet op de hoogte is hoeveel het exacte budget voor de sociale toelagen bedraagt.

De Moeial heeft daarentegen wel een aantal rekensommetjes gemaakt, en baseerde zich hiervoor op de begrotingsdocumenten van de Sociale Raad van 2002. Hieruit blijkt dat waar dit budget vroeger schommelde rond 109.000 Euro, dit nu slechts 52.000 Euro bedraagt. Het gaat hier dus met andere woorden over een halvering van het budget. Er is echter wel een nieuwe post toegevoegd aan de begroting, namelijk die van de renovatie van het studentenrestaurant. Deze

We zitten met onze welvaart behoorlijk in de lift; We hebben alleen op het verkeerde knopje gedrukt!!

Rob Muts

De geruchten waarvan sprake in De Morgen (30/10) zijn niet uit de lucht gegrepen. Op enkelen na kwamen de buitenlandse studenten tot vorig jaar alleen terecht in de oude koten op de Nieuwelaan, en dan nog meestal aan de kant van het spoor. Dit jaar houdt de VUB zich aan de overeenkomst hen gelijkmatig te spreiden over de studentenhuizen (overal 10%).

Maar nog bestaat er heel wat discriminatie naar de buitenlandse studenten toe. Zo moeten ze allen de maximum huurprijs van 226,28 euro betalen, wat ongeveer overeen komt met een vierde van hun beurs. In tegenstelling tot wat dienst huisvesting beweert, zijn er ook buitenlandse studenten zonder beurs, hoewel de dienst er vorig jaar in slaagde het merendeel buiten te werken, naar de privé. Ook zij zonder beurs moeten deze hoogste huur betalen, zonder dat er rekening gehouden wordt met hun inkomen. Bovendien moeten ze in schijven van vijf maanden betalen, en 1131,40 euro is niet bepaald een klein bedrag om in één keer op te hoesten, zeker niet voor diegenen met een laag inkomen. Ook de zelfstandige studenten moeten een vierde van hun inkomen afstaan, bijzonder hard voor zij die al van een minimuminkomen leven. Ook hebben zij in tegenstelling tot de buitenlandse studenten niet het recht hun domicilie-adres op hun kot te nemen. Het rectoraat beloofde vorig jaar 40 transitkoten aan de buitenlandse studenten. Zodat ze in afwachting van een verblijf geen weken op eigen kosten in een hotel hoeven te slapen (15 euro/nacht), zoals tot op heden gebeurt. Na Forstis acht maanden aan het lijntje te hebben gehouden, trok de VUB haar belofte in.

Naast de specifieke problemen die de buitenlandse en zelfstandige studenten treffen, zijn er ook die alle kotstudenten aangaan. Zo kan het niet dat iedereen, of men er nu gebruik van maakt of niet, internet en kabel moet betalen. Tot vorig jaar had men op de Schoofslaan en de Campus de keuze. Ook kan dienst huisvesting het niet maken nog slechts per e-mail te communiceren. Je kan mensen dit communicatiemiddel niet opdringen, lang niet iedereen bezit een computer, en wat de VUB ter beschikking stelt is ontoereikend voor het aantal studenten.

Vanaf volgend jaar zal de VUB met broodnodige, ingrijpende renovatiewerken beginnen. Er is vanuit het rectoraat vijf miljoen euro voor renovatiewerken ter beschikking gesteld. Dit geld zal de komende tien jaar besteed worden aan structurele renovaties aan de studentenkoten. Een deel van dit geld is wel afkomstig van de inschrijvingsgelden, zodat bijvoorbeeld de sociale toelagen de volgende jaren zullen worden tergeschreefd.

Velen onder jullie hebben een belastingsbrief in de bus gekregen. Als die niet op naam is, prijs je

gelukkig en gooi hem bij het oud papier, je gegevens zijn onbekend bij de gemeente Etterbeek. De belasting is te betalen door de eigenaar, m.a.w. de VUB. De VUB mag dit doorrekenen aan de huurder, maar niet nadat het contract reeds getekend werd en de huurprijs overeen gekomen. Geen zorgen voor dit jaar dus, ik raad iedereen dan ook aan dit niet te betalen.

Ook met elementaire voorzieningen als verwarming, diepvriezen, ventilatie, warm water,... schort één en ander. Zo wordt de verwarming gedurende het weekend uitgezet, niet bepaald aangenaam voor zij die er ook dan wonen. De anderen komen maandag een koud kot binnen, want ramen zijn niet meer van die kwaliteit dat ze koude buitenhouden. De ventilatie werkt ook al niet optimaal, vocht trekt nauwelijks weg en douchen met gesloten deur leidt onherroepelijk tot schimmels. Diepvriezen ziet men ook niet langer als één van de basisvoorzieningen van een keuken. Scheuren en verzakkingen zijn eerder regel dan uitzondering. Deels te wijten aan daverende treinen, deels aan de samenstelling van de oude beton. Bouwvakkers noemen het 'rotte beton', de binding die men vroeger gebruikte, verbrokkelt na verloop van tijd. Recent werd dit proces nog versneld door de boringen die men uitvoerde voor aanleg van kabel en internet. Plankjes ervoor timmeren helpt NIET.

Dit is absoluut geen aanval op het onderhoudspersoneel, we beseffen heel goed dat de wil er is en dat het harde werkers zijn, maar dat ze nauwelijks geld of middelen krijgen en dat ze bovendien met een personeelstekort te kampen hebben, wat voor hen zeer demotiverend is.

Hoewel de beloften voor verandering van deze situatie gemaakt zijn, blijven de talloze ongemakken het leven van de studenten bemoeilijken. Laten we dus een breed front vormen met de buitenlandse studenten en opkomen voor elkaars belangen.

**Wouter Gysen,
Liesbeth De Pauw,
Jennifer Aedda:**

Bewonerscommissie Nieuwelaan

Contacteer ons: BWC_Nieuwelaan@vub.ac.be

Ooit al eens mee aan het roer van een ontwikkelings-NGO gestaan ?

Beste,

UCOS is een niet-gouvernementele organisatie die sensibiliseert, mobiliseert informeert en lobbyt over duurzame ontwikkeling (DO). DO is een concept dat vandaag werk wil maken van herverdeling, armoedebestrijding wereldwijd en respect voor de ecologie binnen onze geglobaliseerde liberale economie, om morgen nog van een leefbare wereld te kunnen spreken.

Zoals je ziet, doet het concept een oproep aan de jongeren om mee na te denken over de wereld die we vanaf vandaag willen bouwen. Het is dus evident dat jongeren bij deze discussie betrokken worden. Dat kan uiteraard op verschillende manieren. Wij stellen jullie een nieuwe vorm van engagement voor: wordt lid van de UCOS-KERNGROEP.

Die kerngroep is een soort stuurgroep, met ook de leden van de huidige Raad van Bestuur erin, die echter veel interessanter en minder saai is dan een "klassieke" Raad van Bestuur. We willen immers jullie bezorgdheden en ideeën in het algemeen en die voor UCOS in het bijzonder, aan bod laten komen.

Bedoeling is drie maal per jaar samen te komen (valt mee, toch ?) om te discussiëren over een door jullie aan te brengen onderwerp, daarbij een hapje te eten en een slokje te drinken, en om het beleid van UCOS te bespreken. Bedoeling is om vanuit die kerngroep voorstellen te formuleren aan de leden van de staf (Yvon, Lydia, Wim, Anthony en stagiairs). We willen met UCOS immers meer gebruik maken van het voorrecht gelegen te zijn op een campus met vele jonge mensen zoals jullie om er zeker van te zijn dat onze organisatie fris van geest blijft ! Daarvoor hebben we jullie nodig.

Als je denkt dat dit wel iets voor jou is, kom er dan eens over praten. Als je wil, nodigen we je dan uit op de volgende bijeenkomst van de kerngroep. Daar kunnen jullie dan eens kennismaken met de huidige leden van de Raad van Bestuur. Je hoeft dan niet meteen te beslissen of je mee in het beleid van UCOS stapt, dat kan later nog. Wel is het belangrijk dat je op voorhand laat weten of je komt of niet: kwestie van niet te weinig eten en drank klaar te zetten...

Heel graag tot op een nadere kennismaking !

Het UCOS-team

ICT-gekte in het onderwijs

Computers in het onderwijs: kritiek op de 'recente' zaligmakende ICT-visie van Minister van Onderwijs Marleen Vanderpoorteren (VLD). Welke visie trouwens? 4 jaar na het PC/KD project voor het lager en secundair onderwijs en de StiHO-projecten voor het hoger onderwijs zijn reeds ettelijke miljarden geïnvesteerd aan de invoering van computers en toepassingen ervan in het onderwijs. In mei 2002 van dit jaar verscheen, rijkelijk te laat, een visietekst van het Departement onderwijs over het gebruik van ICT en computers in het onderwijs. Het 28 pagina's tellende document, beschikbaar via de website van het Departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (www.ond.vlaanderen.be), zullen we kort weergeven.

Nu de randvoorwaarden in de meeste scholen volgens de Vlaamse Onderwijsoverheid vervuld zijn, vnl. een computer in elke klas, "wil de visietekst een nieuwe fase inluiden". Normaal gezien gebeurt zulks omgekeerd, eerst een visie en daarna de uitvoering van die visie, het reeds gevolgde traject doet de wenkbrouwen enigszins fronsen. Volgens de Vlaamse Overheid vertrekt de visietekst, "van een nieuwe kijk op leren en kadert in een algemene politiek van onderwijsvernieuwing. De invoering van ICT is daarbij geen doel op zich. Wat voorop staat is het voorzien van kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen. ICT kan daartoe bijdragen.". Wat staat er nu in die fameuze visietekst? Vanuit een aantal actuele en maatschappelijke trends, volgens de Vlaamse Overheid, wordt levenslang leren noodzakelijk om de recente toevloed van informatie bij te houden evenals systemen om die informatie op te slaan en te verwerken. Informatie en Communicatietechnologieën (ICT) vormen volgens de Vlaamse Overheid het middel bij uitstek. Daarnaast raakt de computer in het dagelijkse leven ingeburgerd en neemt het een dermate belangrijke plaats in, dat kennis ervan onontbeerlijk lijkt te worden. Ook op de arbeidsmarkt, volgens het Vlaams Economisch Verbond (VEV). In het onderwijs dient aan ICT de nodige aandacht besteed te worden, maar steeds vanuit de vraag: hoe kan men met ICT "onze onderwijsdoelen beter bereiken en het leren verbeteren?". In die zin zijn de auteurs van mening dat leren over ICT (als digitale geletterdheid), met ICT en door middel van ICT een vereiste is. Voorts denkt de Vlaamse Overheid dat op deze wijze het onderwijs geïntegreerd geraakt in de kennismaatschappij, levenslang leren gestimuleerd kan worden door een flexibel digitaal onderwijsaanbod te bieden, er kan gestreefd worden naar gelijke kansen voor iedereen en een betere aansluiting verwezenlijkt wordt tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Mooie woorden, maar verkoopt men geen lucht?

Volgens Hans Annoot en Werner Govaerts van de Rudolf Steiner Academie te Antwerpen mist de recente visietekst dan ook alle diepgang. Het gaat uit van een maatschappelijk bedenkelijke trend en een blind geloof in de positieve toepassingen van ICT in het onderwijs, terwijl wetenschappelijk onderzoek juist tegengestelde berichten de wereld instuurt. Ook de massale promotie vanuit de bedrijfswereld doet volgens hen ook vragen stellen over de werkelijke intenties van het afgelopen ICT-beleid. In 2000, reeds twee jaar voor de verschijning van deze visietekst, schreven ze hun onderzoeksbevindingen neer in het cahier 'Hype

hype. Hoer@'. De Moeial trok naar Antwerpen en bevroeg deze mensen over hun visie.

De Moeial: Van welke vernieuwende visie over ICT in het onderwijs kunnen we spreken?

Annoot: Ten eerste weet ik niet of deze visie zo echt vernieuwend of nieuw is. Eigenlijk moeten we ons eerst realiseren dat deze visie er komt nadat de overheid gedurende vier jaar, zonder enige visie, reeds 4 miljard Bfr heeft uitgegeven aan ICT in het onderwijs. Dat hypothekeert de ruimte, omdat je uiteraard met een visie op de proppen moet komen die met terugwerkende kracht die 4 miljard moet verantwoorden. Je kan nog moeilijk met een visie komen die daar een aantal vraagtekens bij plaats. Daarom moest de visietekst meer zijn dan een pure visietekst. Dat merk je ook, het is een vrij wit-zwart document. Ik vind niet dat het op een aantal thema's ingaat. Veel nieuws heb ik er niet uit kunnen vernemen. Het waren alleen maar de verwachte en bekende zaken op een nieuwe manier gebracht.

De Moeial: Stellen de auteurs zich in het document kritisch op?

Annoot: Over een aantal onderwerpen hebben we enkele kritische opmerkingen gevonden waarbij men zegt dat er rekening mee moet gehouden worden. Bij de kritieken wordt ons onderzoeksrapport wel vermeld. Maar we vroegen ons af of ze dat rapport wel gelezen hadden nadat we de volledige visietekst hadden doorgenomen. Wie heeft het gelezen? En, heeft men het wel grondig gelezen? We hebben o.a. in het boek 'De computer en zijn leerling,' een bijdrage geleverd naar aanleiding van een studiedag. Dat werd dan op "schooldirect" (de website voor schooldirecteuren, nvdr.) besproken. Dan krijg je bv. een redacteur die het artikel, dat inhoudelijk uit de bedrijfswereld afkomstig is en aansluit bij de visie van de overheid, een hele bladzijde besteedt aan dat bepaalde artikel. In tegenstelling tot de andere onderdelen die telkens in enkele zinnen werden besproken. Bij ons deel waren er dan nog verdraaiingen, weglatingen en gewoon onjuistheden. Dan stel je jezelf de vraag "Is dit een slechte redacteur of gebeurt dit moedwillig?".

De Moeial: Wat opvalt, als men nog andere documenten over ICT leest van de afgelopen jaren, is dat men overal dezelfde taal hanteert: we zitten in de kennismaatschappij, kenniseconomie, levenslang leren, enz...al deze termen worden overal waar het kan met elkaar verbonden.

Annoot: Inderdaad, de visietekst gaat daar ook helemaal van uit. Je ziet ook dat het document uitgaat van een aantal maatschappelijke trends. En dat stoort na een tijdje...

De Moeial: Wat bedoelt men eigenlijk met die kennismaatschappij?

Annoot: Als je daar dieper op ingaat, begin je je eigenlijk af te vragen "Waar gaat dit in wezen over?". Want als je zegt kennismaatschappij dan kunnen we eigenlijk zeggen dat al zeker vanaf de renaissance de ontwikkeling van kennis, het belang van bepaalde vormen van kennis, maatschappelijker meer gewaardeerd wordt dan andere vormen van kennis. Het is niet iets van de laatste tien jaar en staat ook los van deze ICT discussie. De discussie rond deze thematiek blinkt voorts ook uit in eenzijdigheid. In het rapport verwees ik ook naar Howard Gardner die spreekt van verschillende vormen van intelligentie. We moeten leerlingen niet alleen onderwijzen op zijn mathematisch-formele logische intelligentie. Als je dat doet dan krijg je leerlingen of mensen niet opgewassen zullen zijn tegen het leven. We kunnen het hetzelfde vertellen over het ICT-debat, er wordt vanuit een sterke eenzijdige visie over gedacht

De Moeial: U zegt eenzijdig, vanuit welke piste wordt ICT vooral gepromoot?

Annoot: Je merkt dat heel dit ICT-dossier, in alle mogelijke vormen heel nauw gestuurd wordt. Dan bedoel ik zeker het denken daarover vanuit een economisch perspectief. In Nederland is men daarover eerlijk. Men heeft het daar over de kenniseconomie. Men zegt dat je jezelf continu moet bijscholen omdat je anders niet meer zal meekunnen in het economisch leven. Je zal levenslang moeten leren zegt men dan. Er wordt nu ook zoveel kennis 'geproduceerd' en met de productie van kennis valt vandaag ook geld te verdienen. Maar net zoals bij de betekenis van 'kennismaatschappij', kunnen we ons opnieuw de vraag stellen wat de exacte betekenis daarvan is. Er is een hele grote begripsverwarring omtrent deze materie. Dat maakt het allemaal nog eens ingewikkelder. Kennismaatschappij, kenniseconomie, levenslang leren en ICT worden op alle mogelijke wijzen met elkaar gecombineerd. Als je dan effectief zo'n tekst over ICT in het onderwijs gaat ontleden, dan zit je, nadat je hem hebt doorgenomen, meestal met de vraag: wat willen ze nu zeggen?

De Moelial: Maken jullie in het cahier nog enkele andere vaststellingen, buiten die eenzijdige visie en terminologische kwesties?

Annoot: De hoeveelheid beschikbare kennis en informatie, die zich exponentieel verder uitbreidt, heeft allang een bepaalde kwalitatieve drempel overschreden. Namelijk die voor de mens als individu om dat allemaal globaal te overzien. Dat is een belangrijke drempel waar we allang overheen zijn. Maar juist daarom is dit belangrijk om te vermelden. De exponentiële groei is een kwantitatief gegeven.

Anderzijds lijkt het dat die onoverzichtelijke hoop toegankelijker wordt, dat is schijnbaar toch zo, door het internet. Daar zit de grote illusie achter dat men met behulp van deze technologie, want zo staat het in bepaalde overheidsbrochures, die overvloed kan gaan beheersen en onder controle houden. Dat is natuurlijk onzin. In vele brochures krijg je ook de boodschap: 'ICT helpt ons om die informatie op te slaan en om ze potentieel toegankelijk te maken'. Opnieuw moet je de vraag stellen: hoe lang moet je leven om te gaan bekijken wat er allemaal op die websites staat? Dus, komen we eigenlijk tot

een fundamentele vraag: wat moet het onderwijs nu eigenlijk doen met die kennismaatschappij? Vanaf daar legt men dan de link tussen kennismaatschappij en ICT. Men legt eerst het verband en dan focust men op ICT als oplossing, want dat is nodig voor de kennismaatschappij. Maar als je daar dieper op ingaat merk je dat ergens het bewustzijn al groeit dat het niet zo essentieel is om met die ICT te kunnen omgaan. De vaardigheid die je nodig hebt, is eigenlijk het oordeelsvermogen om daar mee om te gaan. Het oordeelsvermogen omvat volgens ons twee aspecten. Enerzijds hangt dat oordeelsvermogen af van de hoeveelheid voorkennis waarover je beschikt: 'versta ik wat ik hier vind, kan ik dat plaatsen, kan ik beoordelen of dit betrouwbare informatie is' enzovoort. Anderzijds, een nog belangrijker aspect: 'is deze informatie bestemd voor mij, of waar ik mee bezig ben of wat ik wil'. Heel dit gegeven kan je niet met ICT aanleren. We zijn daarom van mening dat de fundamentele opdracht van het onderwijs gericht moet zijn op de persoonsontwikkeling van jongeren en niet gericht op het ontwikkelen van ICT-vaardigheden. Dat hele idee van persoonsontwikkeling heeft ermee te maken dat jongeren met hun voeten op de grond komen te staan

in deze wereld en ook bewustzijn ontwikkelen ten aanzien van zichzelf: wie ben ik, wat zijn mijn interesses.... Dat is het fundament en daar moet het onderwijs op blijven focussen. Men zou zich moeten afvragen welke constructieve bijdrage ICT aan die ontwikkeling kan doen. Ik vermoed, en hier zijn meer en meer aanwijzingen rond, dat dit voor jonge kinderen en jongeren in het algemeen wel eens averechts zou kunnen gaan werken.

De Moelial: Vaak wordt bij ICT de mogelijkheid tot sociale interactie aangeprezen, het zou sociale

Hans Annoot, medewerker aan de Rudolf Steiner Academie te Antwerpen

vaardigheden ontwikkelen... Het lijkt niets dan voordelen te hebben? Of hebben we dat verkeerd begrepen?

Annoot: Het hele punt is natuurlijk wat men daar eigenlijk mee doet. Als drie leerlingen tezamen aan een computer werken, hebben ze interactie maar zet drie kleuters in een zandbak en je hebt een veel interessantere interactie. Dit past in het discours van: het is niet alleen dit, je kan met ICT ook nog dat... Je moet ICT nemen voor wat het is en niet voor wat het allemaal zou kunnen zijn. Enerzijds is dit ook een reactie op de kritiek van het 'computer-autisme', een term die in Amerika wordt gebruikt. Je hebt daar veel jonge kinderen die in de plaats van sociale contacten met leeftijdsgenoten vooral computerspelletjes spelen. Juist omdat ze de pech hebben dat hun ouders denken dat ze slim zullen worden door achter een computer te zitten. Maar zo werkt dat dus niet. In verschillende andere onderzoeken uitgevoerd in Amerika, Oostenrijk en Nederland merkt men dat steeds een groter wordend percentage aan jonge kinderen een taalachterstand oploopt. Al die onderzoeken -dat moeten we nog verder uitbouwen- wijzen erop dat het toenemende gebruik van elektronische media (TV, computer) de

sociaal-emotionele context, waarbinnen de taalontwikkeling plaatsvindt, laat ondersneeuwen. De computer en televisie zullen nooit in staat zijn om die zoveel rijkere context te vervangen. Het is niet omdat je taalspelletjes speelt op een computer of vanalles hoort op televisie dat je daardoor taal opneemt. Dat blijkt duidelijk niet op dezelfde manier te werken. Echte taal verwerf je door met mensen, in een emotionele context van vertrouwen, betekenis aan taal te geven. Met elektronische media kan dit niet. Er is ook een Japanse professor aan de universiteit in Hokai die onderzoek doet naar

primaten, vooral naar het vermogen van het geheugen bij chimpansees. In de rand daarvan voerde hij ook een onderzoek uit bij de hedendaagse Japanse jeugd. Hij kwam hierbij tot de vaststelling dat jongeren die in hun dagelijks leven veel gebruik maken van elektronische media bij de organisatie en oriëntatie van hun leven het geheugen, oriëntatievermogen en ook hun denkvermogen erop achteruit gaan. Een eenzijdig en overdadig gebruik daarvan is nefast. Wie ons onderzoek goed leest, en het heeft niets te maken met 'anti zijn' of 'tegen zijn', moet tot de vraag komen: "wat is de basisopdracht van het onderwijs in de samenleving waar technologie zo'n fundamentele plaats inneemt?" In de marge is het wel nodig om met die media

te kunnen werken, maar een paar weken volstaat eigenlijk. In hoofdzaak is de mogelijkheid om te kunnen oordelen belangrijker dan te kunnen werken met ICT.

De Moelial: Er is door de OESO ook nog een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van ICT op nieuwe manieren van leren. Welke resultaten zijn daarvan bekend?

Annoot: De OESO vroeg zich in dit onderzoek af of de inbreng van ICT in de scholen als katalysator dient voor de stimulatie van nieuwe vormen van leren. De conclusie van dat onderzoek was daar duidelijk negatief over. Het was dus niet omdat je ICT in klassen duwt dat daarom het onderwijs anders zou gaan lopen. Alle betrokkenen dienen zich dus af te vragen of de hele heisa en verschillende fora die bestaan rond ICT wel enig effect hebben en of er niet beter geld besteed kan worden aan andere zaken dan aan computer materiaal, bijvoorbeeld aan nieuwe schoolbanken.

De Moelial: Wij danken u voor dit gesprek.

Pieter Vissers

India and Iran meet Belgium

"WHEN THE AUTUMN IS TURNING THE LEAVES TO GOLD, I HAVE TO THINK OF VIPASANNA"

Op het verblijf aan de VUB zijn vele studenten ongetwijfeld ook al een buitenlandse studenten tegen het lijf gelopen. In deze rubriek stelt De Moeial hen de mogelijkheid om hun ervaringen neer te schrijven en te delen. Zo weten we ook eens hoe het is om in België te arriveren en onze landje te zien door een buitenlandse bril. Deze keer heeft een Indianese student zijn relaas neergeschreven...be prepared.

One needs to get used to the climate of Brussels. But I have been getting along quite well since I grasped the logic of it: if it isn't raining now, it will soon be. I was thinking maybe this cold wet weather was the real reason the countries of Western Europe wanted colonies in Asia and Africa.

I live and work in Chennai, in the south of India. Apart from a short trip to Vietnam, this is my first long stay out of India. I have, however, lived in many different places in India. One thing I did learn from my travels was that, if some place is really comfortable and pleasant, you merely like it, but if like the weather in Brussels, it has its unique faults, you tend fall in love with it. In the month or so, since I have been here, I believe I may be doing just that.

The first few days were hard and I had to fight

the urge to catch the next 14-hour flight back home. Things began to improve after I found a lovely place to live in near the Vorst National. The houses on the street, each seen apart, are beautiful, with unique wrought iron grills and beautiful brickwork. But seen together, walls against wall, they look like a particularly unruly bunch of schoolboys in an assembly line. Which doesn't make them any less adorable.

One of the first things that struck me was the lack of colour in the attire of the people of Brussels. Most of them prefer to be seen in black or dark colours. In India, we wear lots of colour all the time. No wardrobe would be complete without a couple of pinks to go with the greens; red or scarlet to go with the blacks; oranges, yellows and blues. Formal silk sarees are judged on the lively contrasts of colour and the brocade. There was a short battle between the desire to fit in, and the inborn sense of bright colour. The latter won, especially after one interesting discussion at the FORSTIS and the fact that I hadn't many dark coloured clothes.

The second thing that interests me is the total absorption of the people in what they are doing. That is quite rare in India. You could always find someone more curious about what you are up to than what he is supposed to be doing. On an Indian train or bus, you could always pick up a lively conversation with your neighbour which lasts till one or both of the passengers get off. Consequently, there is a loud and constant din in any public place. Here you need piped in music to kill the quiet. I am beginning to understand why European visitors to India often call the experience an assault on their senses.

School has just begun. The leaves are turning an

autumn gold, something I have never seen in India and I am relishing the beauty of the transformation. I shall be here to see the trees bare and then to watch them turn green again, probably to watch them turn to gold as well. Time flies quickly here, what with studies, friends from different nationalities and the sights to see. Me and my trusty bicycle have many miles to travel yet.

The Philosophy of vipassana, the ancient form of meditation that the Buddha taught, is about being aware of what one is experiencing, that one might not merely like or dislike something without having grasped the essence of it. That is what I try.

Swapna Sundar

IIm, Brussels School of International Studies

Deze serie kwam mede tot stand dankzij Bruno Verwee, diensthoofd van FORSTIS, werkend voor de integratie van buitenlandse studenten.

A Poem From Iran

There was once a country, & Iran was her name
It had some good rulers, and some who were lame

Its history goes back, some seven thousand years
This country was made with, blood and sweat and tears

Throughout all the history, she has withstood wars
It has been called many things, "Iran, Persia, Pars"

It had bend but not break, fighting foreign mobs
Each time having heroes, Rostams & Sohrabs
Poetry flourished, during all this time

Ferdowsi & Hafez, Sa'adi & Khayyam
What a great rich culture, that had never died

They brought back what once lost, Iranian pride
All we ever wanted, to be a great nation

Like thousand some years ago, before the invasions
Their jury has voted, and our sentence done

All of us are guilty, of loving our Iran
No matter what happens tomorrow, the sun will again rise

And you'll know who was truthful & who told us lies

S. Sardashty

Halfweg Hanoi, Vietnam

Voor studenten die het hier in België wel gezien hebben, bestaan er verschillende initiatieven om de studies in het buitenland voor een bepaalde periode verder te zetten. Je kan er enerzijds aan een uitwisselingsprogramma deelnemen of je kan er anderzijds stage lopen. En zeg nu zelf: wie zou dit druilerig land niet willen ruilen voor wat meer exotischer oorden? In onze reeks 'On the Road' volgen we stapsgewijs (aankomst, verblijf en terugkeer) de ervaringen van studenten die naar het buitenland trekken. In onze eertse serie volgen we Thu op haar weg in Vietnam. Op het moment dat ze dit schrijft is ze halfweg haar verblijf.

Thu is laatstejaarsstudente Pedagogie. Ze heeft een Vietnamese vader en een Belgische moeder en is hier geboren en getogen. Haar ouders hebben elkaar leren kennen toen haar vader in België is komen studeren. Tijdens haar opvoeding werd ze niet echt met de Vietnamese cultuur geconfronteerd, enkel met de buitenste lagen. Zo at ze thuis bijvoorbeeld met stokjes en vierde ze elk jaar samen met vader het Tetfeest (Vietnamees nieuwjaar). Ze was dus lange tijd niet actief bewust van haar Vietnamese oorsprong. Wanneer ze enkele jaren terug met haar zus en twee vrienden Vietnam bezocht, veranderde dit helemaal. Ze werd opeens herkend als Vietnamese, iets wat ze nog nooit had meegemaakt. Het is vanaf die reis geweest dat ze met haar Vietnamese origine meer bewust omging. Het heeft haar ook geholpen om haar vader beter te kunnen doorgronden. Nu is ze dus voor de tweede keer naar dat land vertrokken. Wij, de heren van De Moecial vragen ons af hoe dit allemaal verder zal verlopen en wilden dit natuurlijk met u, waarde lezer, delen. Cemil Belek, redactielid van De Moecial, hield met haar contact.

"Er zijn al 2 maanden verlopen sinds mijn aankomst in Hanoi. Het is herfst en het weer is minder vochtig en drukkend. Ik begin ook al meer ingeburgerd te geraken in het Vietnamese leven. Ik merk ook dat ik veel minder argwanend sta tegenover bepaalde dingen. Zo dronk ik eerst nooit drank met ijs, verse melk of bia hoi (zelf gebrouwen bier), maar na een tijdje besteed je daar niet zoveel aandacht aan. Ik heb ook enkele Vietnamese vriendinnen gemaakt: Giang, Hong, Van en Lan. Grappig, voor een keer valt mijn naam eens niet uit de toon. Van nodigt me elke week uit om bij haar thuis Vietnamees te koken. Ze zijn een van de weinigen die goed Engels kunnen spreken. Ik ben ook tai chi beginnen te volgen, dé sport van Vietnam. 's Morgens zie je rondom de meren (vooral oude) mensen die aan tai chi doen, een adembenemend zicht. Wat me ook sterk opvalt en wat typerend is voor Vietnamezen is de bijgelovigheid die ze hebben. Er was bijvoorbeeld een meisje op mijn werk die net getrouwd was. Ze mocht niet meteen een huis bouwen, want dat brengt ongeluk. Ze stellen de bouw dan liever een jaar oud en wonen dan in bij de ouders van de

man. Toen ik tijdens de workshop de groepen in 4 wilde verdelen, mocht dat niet, want het getal '4' is geen goed getal. Hoewel ik na deze 2 maanden toch al enkele basiswoorden en zinnen kan zeggen, blijft de communicatie een groot probleem. Ik vind het een van de moeilijkste talen die ik tot nu toe heb gehoord. Wanneer je één accent verkeerd uitsprekt, verstaan ze je totaal niet."

"Na verloop van tijd wordt je ook gewend aan de gewoonten: spugen op de grond tijdens het eten, luidruchtig eten, ja zeggen en nee bedoelen, het denken in 1000den dongs (Vietnamese munteenheid) Het is ook grappig om te zien dat zoiets als schoonheidsidealen sterk plaatsgebonden zijn. Zoals wij hier onder de zonnebank gaan, zo gebruiken de Vietnamezen producten om een zo bleek mogelijke huid te krijgen."

"Tijdens het weekend probeer ik zoveel mogelijk uitstapjes te maken. Ik sta vaak versteld van de schoonheid van Vietnam, zowel van de natuur als van de mensen. In Vietnam zijn er 54 minoriteiten (Vietnamezen die afkomstig van China, Thailand,...). Velen onder spreken geen Vietnamees, maar hebben een eigen taal. Elke minoriteitengroep heeft haar eigen specifieke kenmerken. Sommigen onder hen doen aan handel

en verkopen allerlei artisanale producten. Maar anderen zijn het niet gewoon om blanken te zien en lopen weg. Onze gids vertelde ons dat ze schrik hadden omdat we misschien vijanden konden zijn. We hebben zo een van die minoriteitendorpen bezocht. Het is ongelooflijk om te zien hoe de mensen er leven. Zo hadden al de vrouwen van het dorp dezelfde naam en woonden ze allen in 1 ruimte."

"Het leven is hier geen makkie. Er zijn hier veel vrouwen die, met 2 manden gevuld met fruit en groenten, elke dag van 's morgen tot 's avonds de straten aflopen om zo wat te verkopen. Op een dag zag ik dat de politie achter ze aan zat en hun goederen in beslag nam. Het was schrijnend om te zien dat ze hun inkomsten moesten afstaan. Bovendien krijgen ze hier geen kansen om iets anders te doen. De discrepantie arm/rijk valt me steeds meer en meer op. Je ziet hier ook mensen met dure westerse wagens rondrijden. Als je dan denkt aan het aantal mensen dat hier in armoede leeft (het gemiddelde loon van een goedbetaalde job is ongeveer 100 euro) stel je jezelf toch vragen."

Thu Dang Kim

Vrijzinnigheid erkend

Op 21 juni 2002 werd de wet betreffende de Centrale Raad afgekondigd (doc 50 1556). Het toeval wil dat dit precies gebeurde op de dag van het vrijzinnig humanisme. De wet heeft voor de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen een grote symbolische waarde. Negen jaar na de grondwettelijke erkenning van hun bestaan krijgt het pluralisme van levensbeschouwingen en erediensten binnen het Belgische democratische staatsbestel concreet gestalte. Het non-discriminatiebeginsel wint aan betekenis met deze nieuwe belangrijke stap in de richting van de gelijkberechtiging. De voorlopige wetgeving die de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen sedert 1981 in de mogelijkheid stelde om met beperkte middelen een bescheiden structurering uit te bouwen, ruimt plaats voor een wet die hun financiering officieel ten laste legt van publieke overheden, op een gelijkaardige manier als voor de erkende erediensten.

HET LEVENSBESCHOUWELIJK PLURALISME EN DE BELGISCHE GRONDWET

De idee van het levensbeschouwelijk pluralisme vindt zijn oorsprong in de Belgische Grondwet van 7 februari 1831, een van de meest progressieve in Europa. Zo ontstond in België een bijzondere juridische relatie tussen de Staat en de kerken bij wijze van historisch compromis, gesloten in 1827 tussen liberalen en katholieken. Een terugkeer naar de tradities van het Ancien Regime was achterhaald. Een democratische staat waarin publieke vrijheden van eredienst, geweten, onderwijs, drukpers en vereniging grondwettelijk verankerd zouden worden, werd vooropgesteld.

Een wereldlijke opvatting van de Staat, een betrekkelijke scheiding tussen de Staat en de kerken en hun wederzijdse onafhankelijkheid kenmerken de Belgische situatie. Dit is terug te vinden in drie artikels die de verhouding Staat - kerken bepalen (de nummering van de gecoördineerde Grondwet van 17 februari 1994 wordt hierbij gehanteerd): het artikel 19 van de Grondwet waarborgt de vrijheid van eredienst, de vrije openbare uitoefening ervan en de vrijheid om op elk gebied zijn mening te uiten. Het artikel 20 stelt "dat niemand kan gedwongen worden op enigerlei wijze deel te nemen aan handelingen en aan plechtigheden van een eredienst of de rustdagen ervan te onderhouden". Artikel 21 bepaalt dat de Staat niet het recht heeft zich te bemoeien met de benoeming of de installatie van de bedienaren van enige eredienst. Het artikel voorziet tevens dat het burgerlijk huwelijk altijd aan de huwelijksinzegening moet voorafgaan.

De Staat respecteert de autonomie van de burger. Al dan niet een geloof aanhangen behoort tot de privé-sfeer. Het staat in België elke burger vrij om al dan niet in een godheid te geloven, en zijn geloof al dan niet te belijden. Elke eredienst mag zich organiseren naareigen goeddunken. De Staat waarborgt deze vrijheden door een gelijke behandeling te garanderen ten opzichte van elk individu en elke particuliere groepering. Deze gelijkheid wordt bevestigd in artikels 10 en 11 van de Grondwet. Met dat doel waarborgen de wet en het decreet in het bijzonder de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden.

Een gelijke behandeling veronderstelt dat al wie zich in dezelfde situatie bevindt, op dezelfde manier wordt behandeld, en dat bijgevolg al wat als onrechtvaardig of onbillijk wordt ervaren, wordt weggewerkt.

Het levensbeschouwelijk pluralisme in internationaal perspectief

De beginselen van gelijkheid en non-discriminatie tussen gelovigen en niet-gelovigen worden ook gewaarborgd in het internationaal recht, met name in artikel 9 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden

van 4 november 1950; in artikel 18 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, goedgekeurd door de Belgische wet van 15 mei 1981. De resoluties 36/55 en 55/97, op 25 november 1981 en 1 maart 2001 aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, nodigen de Staten uit doeltreffende maatregelen te nemen om elke discriminatie gebaseerd op godsdienst of overtuiging uit te schakelen.

De soevereiniteit van de Staat

De vrijheden waarvan hierboven sprake dienen te worden geplaatst in het kader van de soevereiniteit van de Staat, die het al dan niet strafbare karakter van bepaalde handelingen zal vaststellen. De Staat handelt ook soeverein wanneer hij beslist financiële voordelen toe te kennen aan sommige erediensten en niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen op grond van het algemeen, humaan en moreel belang dat zij vertegenwoordigen door de geestelijke of morele noden van burgers te leningen.

Het nut van de godsdiensten en levensbeschouwingen
Zoals gezegd heeft de Belgische Staat niet geopteerd voor een consequente scheiding tussen kerken, levensbeschouwingen en Staat. Zij is er van bij de aanvang van uitgegaan dat een aantal godsdiensten een belangrijke opdracht vervullen in de samenleving. Op basis daarvan heeft de Belgische Staat hen erkend en financiële middelen gegeven teneinde hun taak te kunnen vervullen.

GRONDWETTELIJKE ERKENNING VAN DE NIET-CONFESSIONELE LEVENSBESCHOUWELIJKE GEMEENSCHAPPEN VAN BELGIË.

De grondwettelijke erkenning van de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen was een feit op 5 mei 1993. Hiertoe werd het oude artikel 117 van de Grondwet aangevuld met een tweede lid, nu artikel 181 van de Gecoördineerde Grondwet, dat luidt als volgt:

"De wedden en pensioenen van de bedienaren der erediensten komen ten laste van de Staat; de daartoe vereiste bedragen worden jaarlijks op de begroting uitgetrokken.

De wedden en pensioenen van de afgevaardigden van de door de wet erkende organisaties die morele diensten verlenen op basis van een niet-confessionele levensbeschouwing, komen ten laste van de Staat; de daartoe vereiste bedragen worden jaarlijks op de begroting uitgetrokken."

DE WET BETREFFENDE DE CENTRALE RAAD DER NIET-CONFESSIONELE

LEVENSBESCHOUWELIJKE GEMEENSCHAPPEN VAN BELGIË, DE AFGEVAARDIGDEN EN DE INSTELLINGEN BELAST MET HET BEHEER VAN DE MATERIËLE EN FINANCIËLE BELANGEN VAN DE ERKENDE NIET-CONFESSIONELE LEVENSBESCHOUWELIJKE GEMEENSCHAPPEN.

Voorliggende wet regelt de erkenning en de subsidiëring van de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen die deel uitmaken van de CVR en het ten laste nemen door de Staat van de wedden en pensioenen van de afgevaardigden.

Tijdens de vorige legislatuur keurde de ministerraad een voorontwerp van wet goed dat gedeeltelijk tegemoet kwam aan de verwachtingen van de Centrale Vrijzinnige Raad en dat werd ingediend in de Kamer. Dit voorontwerp van wet werd niet besproken en kaduuk verklaard ten gevolge van de ontbinding van de Wetgevende Kamers. De Raad van State heeft een eerste advies geformuleerd op 15 juli 1998 (advies nr. 26.817/2).

Minister Verwilghen realiseerde in gezamenlijk overleg met de Centrale Vrijzinnige Raad een nieuwe tekst, die aan de Raad van State werd voorgelegd. De Raad van State formuleerde zijn advies op 8 oktober 2001 (advies nr. 31.986/2). De tekst werd aan het advies aangepast en in de Kamer neergelegd op 5 december 2001. De Kamercommissie behandelde voorliggende tekst op 22 februari, 23 februari, 6 maart en 26 maart 2002, datum waarop de tekst werd goedgekeurd. De Kamer keurde het wetsontwerp goed in plenaire zitting op 25 april jl.

De CVR is van oordeel dat de huidige wet volledig beantwoordt aan zijn verzuchtingen.

Na negen jaar van lange onderhandelingen met de opeenvolgende ministers van Justitie, wordt met de goedkeuring van deze wet een einde gesteld aan een "voorlopige" reglementering die sinds 1981 van toepassing was voor de subsidiëring van de georganiseerde vrijzinnigheid.

De wet omvat vier delen.

Eerste deel:

Erkenning en territoriale organisatie van de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen.

Het eerste luik regelt de erkenning en de territoriale organisatie van de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen die deel uitmaken van de CVR.

De v.z.w. Centrale Raad van de niet-confessionele Levensbeschouwelijke Gemeenschappen van België, verkort de CVR, is samengesteld uit het Centre d'Action Laïque (CAL) en de Unie Vrijzinnige Verenigingen (UVV), en wordt erkend als het representatief orgaan van de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen die er deel van uitmaken voor hun contacten met de burgerlijke overheid.

De CVR coördineert de uitoefening en de organisatie van de morele dienstverlening en beheert de materiële en financiële belangen van de gemeenschappen. Hij regelt eveneens de aanwerving en de uitoefening van de functies van de afgevaardigden (moreel consultants). Om deze opdrachten te verzekeren wordt een federaal secretariaat, samengesteld uit twee vleugels (CAL en UVV), gefinancierd. Het kader van de afgevaardigden verbonden aan het federaal secretariaat zal vastgesteld worden door een KB op voorstel van de CVR.

De wet bepaalt dat de functioneringskosten van het federaal secretariaat worden gedragen door de Federale overheid.

De wet voorziet in de erkenning van twaalf niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen, één per provincie en twee voor het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

Een niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschap wordt gedefinieerd als het geheel van individuen binnen een welbepaalde gebiedsomschrijving die zich kunnen terugvinden in de waarden voorgestaan door de verenigingen die de twee vleugels van de CVR vormen, te weten het Centre d'Action Laïque en de Unie Vrijzinnige Verenigingen. Voor elke niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschap worden centra morele dienstverlening erkend en gefinancierd. De CVR vraagt dat zoveel centra morele dienstverlening worden erkend als er administratieve arrondissementen zijn.

Op het niveau van elke gemeenschap wordt een provinciaal centrum morele dienstverlening voorzien bestaande uit 7 afgevaardigden. Op lokaal niveau is voor elk centrum morele dienstverlening een kader van 5 afgevaardigden voorzien. Deze kaders zullen worden vastgelegd bij KB.

De functioneringskosten van de centra morele dienstverlening zijn ten laste van de provincies en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (voor het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad).

In elke provinciehoofdplaats wordt een instelling van publiek recht opgericht en belast met het beheer van de materiële en financiële belangen van de centra morele dienstverlening van de provincie.

Voor het arrondissement Brussel-Hoofdstad, worden twee instellingen van publiek recht (een Nederlandstalige en een Franstalige) in het leven geroepen.

De instellingen van publiek recht zijn onderworpen aan de democratische regels van beheer (verkiezing van de beheerders door de vrijzinnigen van de gebiedsomschrijving en door de CVR, controle van wege de overheid, strengheid en homogeniteit van de beheersregels, aanwerving van een ontvanger, interne controle door de CVR, enz.).

Tweede deel:

Sociale positie van de afgevaardigden en de personeelsformaties.

Het tweede luik regelt het arbeidsregime, het geldelijk stelsel en het kader van de afgevaardigden van de CVR. De afgevaardigden worden aangeworven door de CVR onder een sui generis arbeidsregime. Hun salaris en pensioen zijn ten laste van de Staat. De salarissen zijn onderworpen aan de regels die gelden in openbare functies voor de toekenning van anciënniteit en aanpassing aan de index.

De afgevaardigden genieten het regime van de statutaire ambtenaren van de Staat m.b.t. het rust- en overlevingspensioen.

Derde deel:

Verplichtingen van de provincies.

Het derde luik regelt de verplichtingen van de provincies, waarbij artikel 69 van de provinciewet wordt aangevuld met een 22e lid. Hiermede is de provincieraad verplicht elk jaar de uitgaven met betrekking tot de instellingen voor niet-confessionele morele dienstverlening op de begroting van uitgaven te brengen.

Vierde deel:

Overgangs- en wijzigingsbepalingen.

Het vierde deel voorziet maatregelen om de CVR toe te laten aan het huidige personeel van de CAL en UVV het behoud van bepaalde verworven rechten te garanderen.

Verder wordt de wet van 2 augustus 1974 betreffende de wedden van de titularissen van sommige openbare ambten en van de bedienaars van de erediens ten aangepast.

Tot slot worden de bepalingen vastgelegd die de overgang van de subsidie voorzien op basis van de wet van 23 januari 1981 naar de directe betaling van de salarissen en pensioenen van de afgevaardigden moeten toelaten.

Chris Pijpen,

hoofd van dienst Communicatie UVV.

* Op eenvoudig verzoek wordt u een exemplaar van de extra-editie van UVV-Info 'DE WET', toegezonden.

BESTUURDER VAN EEN INSTELLING VOOR NIET-CONFESSIELE MORELE DIENSTVERLENING

EEN NIEUW VRIJZINNIG ENGAGEMENT

In het kader van de decentralisatie van het beheer der financiële en materiële belangen van de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen en de centra morele dienstverlening worden door de wetgever publiekrechtelijke instellingen opgericht, één in elke provincie (nl. in Antwerpen, Brugge, Gent, Hasselt en Leuven) en twee in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, met bevoegdheden binnen de betrokken gebiedsomschrijving.

Deze instellingen zullen beheerd worden door een raad van bestuur bestaande uit zeven verkozen leden en evenveel verkozen plaatsvervangers. Vijf leden en hun plaatsvervangers worden verkozen door de betrokken provinciale algemene vergadering. De andere twee leden en hun plaatsvervangers worden door de Centrale Vrijzinnige Raad verkozen. Tenslotte zijn van rechtswege lid van de raad van bestuur met adviserende stem: de boekhouder van de betrokken instelling, een afgevaardigde (moreel consultant) daartoe aangewezen door de Centrale Vrijzinnige Raad of zijn plaatsvervanger, en de gouverneur of zijn plaatsvervanger.

Elke vrijzinnige, al dan niet georganiseerd, kan zijn kandidatuur voor bestuurder van een instelling stellen, mits hij woont binnen het grondgebied van de instelling of voorgedragen wordt door een vereniging die er haar zetel op heeft, minstens 18 jaar oud is op de dag van de verkiezing, een getuigschrift van goed zedelijk gedrag kan voorleggen en last but not least instemt met het principe van vrij onderzoek. Deze voorwaarden zijn terug te vinden in de wet.

Er wordt van de kandidaat een engagement gevraagd van drie jaar, waarbij hij jaarlijks aan minstens 10 vergaderingen actief dient te participeren. Begiftigd met een totaalvisie op de morele dienstverlening wordt toch een zekere interesse en/of beslagenheid in het financiële en materiële beheersdomein van hem verwacht. Het mandaat van bestuurder is niet vrijblijvend. Met een budget dat al gauw enkele honderdduizenden euro bedraagt, wordt duidelijk geappelleerd aan de verantwoordelijkheid van de bestuurder. Bovendien zijn de beslissingen van de raad van bestuur van een instelling onderworpen aan het administratief toezicht van de minister van Justitie.

De Unie beoogt de eerste verkiezingen te organiseren tijdens de maanden maart en april 2003. Daarna zullen ze om de drie jaar uiterlijk in april plaatsvinden.

Het mandaat van bestuurder van een instelling is ongemeen een nieuwe uitdaging, uniek in zijn soort. De Unie is op zoek naar mensen die dit nieuwe engagement willen aangaan!

Vrijzinnigen die hun kandidatuur voor het mandaat van bestuurder van een instelling willen stellen, kunnen dit doen door het bijgevoegd kandidatuurstellingsformulier in te vullen en ondergetekend, vergezeld van een motivering en een beknopt cv, zo spoedig mogelijk en uiterlijk tegen 15 januari 2003 terug te sturen naar het Federaal Secretariaat.

(*) voor meer informatie hierover kan u de extra UVV-Info DE WET raadplegen. Indien nodig kan u een exemplaar opvragen op het Federaal Secretariaat. Een kandidatuurstellingsformulier vindt u op p. 26 van deze Moelial.

Stromingen en Kunstenaars

De Griekse Beeldhouwkunst

Reeds in het vroege Paleolithicum maakte de mens allerlei cultusvoorwerpen. Het waren vooral vruchtbaarheidssymbolen, en later idolen - beeldjes die men in de graven legde. Toch kan men hier nog niet echt van beeldhouwkunst spreken. Het is pas bij de Grieken dat de geschiedenis van de Europese beeldhouwkunst begint.

De eerste periode, de Archaische periode (650-480 v.o.t.), wordt gekenmerkt door de Kouros- en Kore beeldjes. Deze jongeman- en jongemeisjesbeelden dragen tot ver in 6de eeuw v.o.t. de invloed van de Egyptische kunst in zich. Dat merkt men aan de blokgebondenheid, het hoekige karakter en de uitwerking van het haar. De Korai hebben allen dezelfde stijve houding met het hoofd omhoog, ze kijken met een starende blik recht voor zich uit en de armen hangen langs hun lichaam met gebalde vuisten. Er werd al enige zorg besteed aan de weergave van de anatomie, maar de karakterisering van het individu werd vermeden. Toch zijn er in deze beeldjes al bepaalde aanwijzingen terug te vinden van latere Griekse

kenmerken. Zo wordt het symmetrievlak van de Egyptenaren gebroken en zijn ze volledig vrijstaand. We kunnen ook al een poging bemerken om aan de beelden een levendige uitdrukking te geven, nl. in het typisch archaische glimlachje. Dat zien we bijvoorbeeld in het beeld van Ruiters Rampi, dat zelfs lichtjes met de frontale houding breekt door een zachte draaiing van het hoofd en de torso t.o.v. het paard.

Na de inval van de Perzen (480 v.o.t.) volgt een andere, meer invloedrijke periode in de Griekse beeldhouwkunst, nl. De Klassieke periode (480-400 v.o.t.), ook door de Streng Stijl gekenmerkt. Alhoewel de Archaische trekken nog niet volledig zijn afgelegd, is er een verdere ontwikkeling merkbaar. De plooiën in de kleren vallen nog steeds stijf en recht naar omlaag waardoor de beelden een indruk van eenvoud weergeven, bv: de Wagenmenner van Delphi.

In de tweede helft van de 5de eeuw v.o.t. lijkt het of men een zekere rijpheid begint te bereiken, die de voorafgaande kunst ver achter zich laat. De Grieken beginnen nu de middelen te beheersen die nodig zijn om de mens uit te beelden in actie en in rust. Ze doen dat in een door eenvoud getemperd realisme. Omstreeks deze periode komt ook het 'contrapposto' naar voren (i.e. de pose waarbij de last van het lichaam op één been valt en het andere been een ruststand inneemt), hetgeen men ook al terugvindt in de Korai, maar waar het echter ietwat schematisch en onnatuurlijk werd weergegeven. Het Archaische glimlachje wordt nu weggelaten, daar men in staat is om het natuurlijke op een andere wijze weer te geven.

Drie grote kunstenaars hebben hun naam op deze periode gedrukt: Myron, Polycletus en Phidias. Myron was vooral gefascineerd door momenten van beweging en wou deze ook in zijn beeldhouwkunst vastleggen. Hiervan getuigt voornamelijk de Discobolus (discuswerper), waar Myron het moment koos waarop de atleet juist een krachtige zwaai naar voren zal maken. Met dit beeld geeft de kunstenaar een nieuwe ruimte aan voor vrijstaande beelden en voorziet ze van vloeiende vormen en evenwicht.

Een ander bekend werk van Polycletus is de Doryphorus (lansdrager). Deze atleet wordt voorgesteld als de belichaming van het klassieke schoonheidsideaal. Door een selectie van vormen, het weglaten van storende elementen en het toepassen van bepaalde maatverhoudingen, scheidt de beeldhouwer de werkelijkheid om tot een ideale wereld: een soort idealiserend

realisme. Zeer opvallend bij de Doryphorus is ook de contrapposto-pose. Dezelfde kenmerken vindt men later terug in de renaissancestische beeldhouwers (15de-16de eeuw) zoals Donatello en Michelangelo, en in het 18de eeuwse neoclassicisme, waar de Griekse klassieke periode zelfs beschouwd werd als belichaming van het esthetisch ideaal.

Zeer ervaren was de derde kunstenaar, Phidias, die een aantal indrukwekkende beeldhouwwerken van de godin Athena vervaardigd heeft en die ook als leidinggevend coördinator een belangrijke rol had in de totstandkoming van de sculpturen van het Parthenon. In dit grootse werk werd de beeldhouwkunst opgevoerd tot een ongekennde hoogte, waarvan de invloed in de volgende decennia duidelijk merkbaar is. Zo bemerken we in de Nike die haar sandaal losbindt, dezelfde behandeling van de soepele dunne stof als bij de beelden op het Parthenon en dezelfde ongeremdheid van uitbeelding. Eeuwen later zien we nog in de Franse Gotiek (13de eeuw) de invloed ervan in de levensgrote beelden voor de portalen van kerken, waar dezelfde levendigheid en expressie is terug te vinden.

De meeste teruggevonden beeldhouwwerken echter, zijn Romeinse kopieën. Oorspronkelijk waren veel Griekse sculpturen in brons gegoten, maar door de corrosie zijn er slechts weinig van overgebleven. Toch werden er enkele nog in relatief goede staat teruggevonden, i.e. in hun oorspronkelijke afgietsel, zoals de Wagenmenner van Delphi en twee Griekse krijgers, bekend als de Bronzen van Riace, die intact uit de zee werden gevist. Vooral deze laatste twee zijn zeer merkwaardig. Deze werken zijn getuigenissen van het klassieke tijdperk door hun prachtige anatomische vormgeving en hun bovenmenselijke blik. Want hoewel ze waarschijnlijk 'sterfelijken' voorstellen, geeft het brons hun een bovennatuurlijk tintje, hetgeen voortvloeit uit het glanzende oppervlak en de gedetailleerde weergave van het zwelven van de spieren en het kleuren van de ogen, de tanden en de lippen.

Samen met de Bronzen van Riace werd ook een bronzen kop gevonden. Deze kop is zeer belangrijk voor de portretkunst. Het stelt het hoofd voor van een oude man met een scherpe adelaarsneus, zeer realistisch weergegeven en met de uitdrukking van een denker. Vandaar de naam: de Filosoof van Porticello. Het is het oudste voorbeeld van een geïndividualiseerd portret en daarom is het zo uniek. Het is afkomstig uit de tijd van Socrates en Euripides (5de eeuw v.o.t.). Nochtans kent de portretkunst haar grootste bloei pas in de 4de eeuw v.o.t.

Met de val van Athene als kunstcentrum door de oorlog met Sparta (de Peloponnesische oorlog) begint de Tweede Klassieke periode (400-300 v.o.t.); ook wel de pre-hellenistische periode genoemd, omdat ze

eigenlijk het Hellenisme inleidt. Er openbaart zich een nieuwe tendens in de beeldhouwkunst door een sterkere individuele uitbeelding van de godenbeelden en een verdergaand realisme. Een streven naar verfijning en elegantie, naar het geven van welbewuste schone vormen, zien we in de Staande Jongeman van Praxiteles.

Samen met een andere kunstenaar, Scopas, maakt hij de weg vrij voor het Hellenisme. Dit komt tot uiting in de beelden op het grafmonument van vorst Mausolos. Een voorbeeld hiervan is de Strijd tussen de Goden en de Reuzen. Scopas geeft de koppen stoer en krachtig weer maar het heroïsche, verheven karakter maakt bij hem plaats voor een streven om menselijke gevoelens tot uitdrukking te brengen.

De portretkunst zal omstreeks het midden van de 4de eeuw sterkere individuele trekken vertonen. Men gaat steeds dieper in op de eigen aard en de psychische gesteldheid van de voorgestelde persoon. Ook in de grafreliëfs worden de gevoelens sterker tot uiting gebracht. Opvallend is dat men, in tegenstelling tot de 5de eeuw, in de 4de eeuw v.o.t. meer aandacht heeft voor een innerlijke weergave van emoties en er hierdoor een nieuw schoonheidsideaal is ontstaan waarvan de proporties slanker zijn en er een grotere vrijheid wordt genomen bij de weergave van het menselijke lichaam.

Tijdens het laatste deel van de 4de eeuw v.o.t. oefent Lysippus, de hofbeeldhouwer van Alexander de Grote, een grote invloed uit op de verdere Griekse beeldhouwkunst. Werken van hem zoals Alexander en zijn vrienden op leeuwenjacht - een voorbeeld van een groepsportret - en de Herakles Farnese oefenden een grote invloed uit op de portretkunst van de neo-classicistische scholen uit de 18de eeuw. Gebaseerd op de Griekse Oudheid kregen zij een Griekse profiel en dezelfde Olympische onbewogenheid. Deze Europese scholen hielden zich streng aan de klassieke regels en ontwierpen hun beelden naakt, gaven ze symmetrische en statische composities, zuivere vormen en gladde oppervlakten.

Na de dood van Alexander de Grote volgt een periode van onrust en verwarring: het Hellenisme (300-150 v.o.t.). De Griekse geest en het Griekse vormgevoel zijn doorgedrongen naar het Oosten en het Westen. In deze periode wordt de antieke kunst afgesloten en opent zich een nieuwe tendens.

Over het Hellenisme is de eerste honderd jaar weinig bekend. Later komt een verdergaand realisme tot stand, dat de toepassing van naturalistisch ornament

bevorderde en de vrijheid gaf om nieuwe poses uit te proberen. Er ontstond een drang naar het kolossale en het overweldigende. Men wou beweging vastleggen samen met menselijke uitdrukkingen van overwinning, woede of wanhoop, maar met waardigheid gedragen (pathos). Een voorbeeld hiervan is de overweldigende Nike van Samothrace. Ook bereikte men een volledige uitwerking van het vrouwelijk ideaal, met een sensuele behandeling van het vrouwelijke naakt, door zacht het oppervlak van het marmer te bewerken en de vrouwelijke kanten te accentueren met glooiende schouders, kleine borsten en brede heupen, zoals in de Venus van Milo die ook wel de Hellenistische Aphrodite genoemd wordt. De beeldhouwers begonnen ook andere volkeren uit te beelden en hadden ook een voorliefde voor het weergeven van dieren en satyrs.

Het portret kreeg een belangrijke plaats, omdat de

heersers zich wilden laten vereeuwigen. Hier is vooral de invloed van Lysippus merkbaar. De neiging om karakteristieken vast te leggen, leidde tot gezochte motieven, wat kunstenaars met een pathetische stijl weergaven.

Nadat in 146 v.o.t. Zuid Griekenland een deel werd van het Romeinse Rijk, werden in Delphi meer dan 500 beelden uit tempels geroofd. Ze werden op pleinen en in Romeinse huizen als versiering aangebracht.

Na een laatste hoge bloei in de 2de eeuw v.o.t. verstart de veelzijdigheid van de Hellenistische kunst en loopt de grote Griekse kunst ten einde. Ze vervalt hierna in een soort levenloos academisme, dat teruggrijpt naar de klassieke periode. Rome ontfermt zich hierop over de erfenis die de Grieken hun hebben nagelaten.

Mauger

IKABAAL!

w w w . k a b a a l . o r g

Emancipatie en gelijkheid

Dit woord roept grootse gedachten op als we het horen. Emancipatie of ontvoogding; een ronduit positief begrip. Een schone queeste. In onze samenleving zijn we er zot van. Zelfdeterminatie en authenticiteit voor groepen en individuen, is er een hoger goed? Er zijn genoeg voorbeelden: de sufragetten, de counterculture van de jongeren in de "golden sixties" en nog vele anderen. We zouden er ondertussen al gewend aan moeten raken, of er toch tolerant tegenover moeten staan als er zo'n beweging opstaat. Maar dat doen we natuurlijk niet.

Wat kan emancipatie eigenlijk betekenen? Is het de mogelijkheid voor iedereen om de norm te halen? Of is het breder? Emancipatie houdt toch in dat een groep of een individu gelijke rechten kan afdwingen zonder te aliëneren van zijn eigenheid. De vragen die zich hier bij stellen zijn: "Welke gelijke rechten?" en "Welke eigenheid?". Dat hangt natuurlijk af van de groep. Een voorbeeld zal misschien wat meer duidelijkheid scheppen. Arbeiders streefden (streven nog altijd) naar gelijke maatschappelijke rechten. Dit behelsde politieke rechten (algemeen enkelvoudig stemrecht), materiële rechten (minimum loon), welzijnsrechten (sociale zekerheid), enzovoort. Ze streefden om die rechten als arbeiders te bekomen. Ze streefden niet enkel naar de kans om werkgever te worden en zo de rechten te verwerven. Ze wouden dus ook hun sociaal-economische eigenheid bewaren. Dit is zeker geen pleidooi tegen sociale en/of culturele mobiliteit, ik ben voor maximale mobiliteitsmogelijkheden.

Hoe breng je een egalitaire samenleving tot stand? Probeer je de verscheidenheid uit te roeien? Zo heb je meteen een gelijkheid. Of, probeer je het op een minder fascistische methode? Dit stoort mij een beetje aan het huidige gelijke kansen beleid. Iedereen moet de kans krijgen om uit het tranendal weg te raken, de sociale ladder te beklimmen. Misschien moeten we eerder het tranendal wegwerken, misschien moeten we de ladder overbodig maken en iedereen naar waarde schatten. Er zullen altijd arbeiders zijn, omdat ze nodig zijn. Emancipatie van deze groep is dus nodig, naast de kans om er uit weg te raken. Nogmaals, sociale mobiliteit moet mogelijk zijn. Al zou het dan horizontale en geen verticale mobiliteit worden. Ook ik, huiver van het beeld van horizontale segregatie. Iedere groep naast elkaar levend, gesloten in hun eigenheid en waarde. Advocatenzonen zouden ook arbeider moeten kunnen worden en middenstandsochters, artieste. Ik zeg maar wat.

We leven in een complexe maatschappij waar altijd verschillende groepen zullen bestaan. Zij het door sociaal-economische, sociaal-culturele, levensbeschouwelijke, ... breuklijnen gescheiden. Met grote interesse lees ik de bevindingen van Elchardus en de TOR-groep. Die de sociaal-culturele invalshoek als determinante gebruikt. Ik volg deze bevindingen, maar stel dat de sociaal-culturele breuklijn de anderen beknót, terwijl deze toch nog een grote rol te spelen hebben. Persoonlijk vind ik sociaal-economische fenomenen nog steeds van groot belang. Ik zou het dus betreurenswaardig vinden, moest het sociaal-economische als hefboom wegvallen, omdat al de aandacht gaat naar een ander (bestaand en nefast, dat zeker) fenomeen. Dit alles om te zeggen dat gelijkheid belangrijk is op zijn juiste plaats en dat emancipatie dit begrip moet behelzen. Emancipatie moet dus leiden tot gelijkheid in diversiteit, we moeten kiezen waar we gelijkheid nastreven en waar we de diversiteit laten bestaan.

Laat ik dan komen tot de discrepantie die ik in het begin bedacht; we vinden ontvoogding het goede, maar door onduidelijkheid over wat het kan inhouden, tolereren we nieuwe emancipatiebewegingen niet of nauwelijks. Als ik de naam Dyab Abou Jahjah laat vallen, weet u al waarover het gaat. Integratie zou gelijk staan aan assimilatie en zijn discours baseert zich op burgerrechten en dus op emancipatie. De migrantenpopulatie (wat een woord) moet nu rechten krijgen. Niets staat hun participatie in de weg, niet hun cultuur (laat staan hun uiterlijk), enkel de achterstelling bestendigt de impasse. Politiek en sociaal-economisch willen ze hun deel, de migranten willen dus gelijkheid

op deze vlakken zonder de andere diversiteit op te geven. Dit is de emancipatie waarover ik sprak, de emancipatie die we altijd hoog in het vaandel dragen. Tijd dus om gelijkheid te brengen waar het nodig is en diversiteit te laten bestaan.

Er is dus niets mis met een gedachte dat migranten (en dan heb ik het over de zogenaamde gastarbeiders) herkenbaar blijven, een eigen cultuur beleven en toch gelijk politiek (stemplicht) en sociaal-economisch (huisvesting en tewerkstelling) participeren. Wie bang is dat we zo afsteveneren op een apartheidslaan met gesloten, beknottende gemeenschappen, die kan ook gerustgesteld worden. Ik deel zijn bezorgheid, maar zie enkel maar een positief potentieel. Iemand van binnen de migrantengemeenschap zal arbeider worden en misschien bij de vakbond militeren, een

andere zal dokter worden en zich aansluiten bij de orde van geneesheren, nog een andere zal zich politiek engageren binnen een partij. Emancipatie en gelijkheid op één vlak brengt openheid en participatie mee over de hele maatschappij. Het is enkel wanneer groepen op alle vlakken uitgesloten en afgezonderd zijn van elkaar dat er grote problemen ontstaan in beide kampen (fundamentalisme, rascisme, geweld, ...). Het is dus hoog tijd voor ontvoogding van de migranten, omdat het hun recht is en omdat het noodzakelijk is voor onze samenleving. Politieke en sociaal-economische gelijkheid leiden tot een open en diverse samenleving.

Egidius

(commentaar over dit artikel kan je kwijt op www.kabaal.org)

*Democracy and violence can ill go together.
Evolution of democracy is not possible if we are not
prepared to hear the other side.*

-Mohandas Karamachand Gandhi

Dit is het eerste artikel in een minireeks over activisme in de Verenigde Staten, speciaal voor De Moel. Nils Duquet is onze correspondent ter plaatse.

Het beeld dat we in België meestal hebben van Amerikanen is dat van luid sprekende, arrogante mensen die het meeste van hun vrije tijd spenderen achter hun televisietoestel en die zo goed als niets afweten van rest van de wereld (en er zich dan ook niets van aantrekken). Wel, dat stereotiepe beeld klopt gedeeltelijk. Een groot deel van de bevolking hier komt overeen met mijn beschrijving. Wat we echter vaak vergeten is dat er ook Amerikanen zijn die zich actief inzetten in het verbeteren van de wereld, net als in de andere delen van de wereld. Denken we maar aan de 'battle of Seattle', de beruchte "antiglobalisme"-manifestatie die uit de hand liep en die door de uitgebreide tv-verslaggeving de beweging introduceerde aan het grootste deel van de tv-kijkende wereld.

Mijn punt is het volgende: net als in de rest van de wereld kent ook de VS een actieve scène van wereldburgers die zich op allerlei verschillende domeinen inzetten voor het verbeteren van de wereld. Het lijkt erop dat de gebeurtenissen van 11 september hen in slaap hebben gewiegd en dat is ergens ook begrijpelijk. Ik had het "geluk" hier in de Verenigde Staten te zijn toen het gebeurde en heb zelf aan de lijve ondervonden hoe "kritische" mensen zoals u en ik opeens erg op hun woorden moesten gaan letten. Kritiek op de hedendaagse Amerikaanse samenleving, de president of de wijze waarop gereageerd diende te worden stond hier namelijk vaak gelijk met terrorisme. Het beeld dat de televisiestations en de nationale kranten hier verspreide was dat van een eengemaakt Amerika dat volledig achter hun president staat. Dit was echter niet de realiteit. De realiteit was dat kritische stemmen het nieuws niet haalden in deze media, met als gevolg dat de beweging hier stilletjes aan aan het uitdoven was. De komende oorlog tegen Irak hen echter weer heeft wakker geschud. Meer en meer Amerikanen komen openlijk voor hun mening uit en velen zeggen: "no, not in our name!"

Dit artikel is in feite een case study van de ontwikkeling van een specifieke anti-oorlogsbeweging, met name de University of Minnesota Coalition against the War in Iraq (CAWI). Deze beweging onstond begin oktober toen vertegenwoordigers van verschillende progressieve studentengroeperingen van de Universiteit van Minnesota uit een discussie besloten een coalitie te vormen tegen de komende oorlog in Irak. De groeperingen die deze coalitie

begonnen waren onder andere de Students against War, Socialist Alternative, UofM Greens, Students for Justice in Palestine en de Arab Students Association. De gemeenschappelijke eisen van deze coalitie zijn, naast het niet aanvallen van Irak, het eindigen van de sancties, het geven van geld aan jobs en onderwijs in plaats van aan oorlog, en het stoppen van racial profiling en de aanval op de burgerrechten. Het doel van deze coalitie is het

aanreiken van alternatieven voor de oorlogsrhetorie van de Bush-regering. Tonen dat er mensen zijn die anders denken en deze mensen organiseren, met als ultieme doel het ontwikkelen van een erg brede mass movement van studenten, faculteitsmedewerkers en universiteitsarbeiders tegen de oorlog in Irak. Al snel besloot de coalitie om een protestmanifestatie te houden op de campus, maar daarvoor waren meer vrijwilligers nodig. De verschillende groeperingen begonnen toen met het recruter van geïnteresseerden en op 9 oktober werd een eerste algemene vergadering gehouden. Op deze vergadering werd aan de geïnteresseerden uitgelegd wat de grote doelen zijn van deze beweging en hoe de voorbereiding van de protestmanifestatie georganiseerd zou worden. Al snel werden allerlei tijdelijke subgroepen georganiseerd die elk een eigen taak hadden (maken van flyers, posters en art work; uitdelen van flyers; ophangen van posters; fundraising; enzovoort).

De manifestatie die doorging op donderdag 24 oktober was een groot succes. Ongeveer vier- à vijfhonderd studenten kwamen opdagen. Dit was de grootste protestactie op de campus sinds jaren. Verschillende lessen werden stilgelegd of zelfs afgelast. Er was muziek, verschillende sprekers namen het woord en nadien werd naar een druk kruispunt gestapt waar het verkeer stilgelegd werd (tot grote ergernis van verschillende automobilisten). Het doel van deze manifestatie was het bewustmaken aan de overige studenten en aan toevallige voorbijgangers dat er alternatieven zijn voor de oorlog, maar bovenal het aantrekken van nog meer geïnteresseerden

zodat de de beweging kon groeien. Ook werd er "reclame" gemaakt voor de grote betoging in de hoofdstad Saint Paul, waarvoor uiteindelijk tussen vier- en tienduizend mensen (afhankelijk van wie je gelooft) kwamen opdagen. Veel mediaberichtgeving was er echter niet over, wat nog maar eens bewijst hoe biased de media hier is. We mogen ons in België gelukkig prijzen dat we meestal meer dan één kant van het verhaal horen. Wanneer iemand klaagt over de berichtgeving in België vertel ik hen steeds dat de berichtgeving hier nog veel erger is. Geen wonder dat wij in België het gevoel krijgen dat alle Amerikanen hetzelfde zijn.

Ondertussen gaan de activiteiten van de Coalitie hier verder. Zo word er op 11 november een benefietconcert georganiseerd om de beweging draaiende te houden. Verder werd er op woensdag 30 oktober een tweede algemene vergadering gehouden waarop vele nieuwe gezichten te zien waren. De manifestatie heeft duidelijk resultaat gehad. De Coalitie blijft groeien. Enkele leidersfiguren binnen de beweging hopen zelfs op een manifestatie van enkele duizenden mensen in het tweede semester, maar daarop wordt niet gewacht. Op deze tweede algemene vergadering werd onder andere de organisatie van de beweging besproken. Er werd besloten om een comité op te richten dat zich zal bezig houden met het coördineren van de verschillende activiteiten. De bedoeling is dat dit comité zo democratisch, open en transparant mogelijk zal werken: iedereen die wilt kan er aan meedoen, wel wordt er geprobeerd om ongeveer evenveel vrouwen als mannen op te nemen en ook aan de verschillende etnische groepen een stem te geven. Een ander belangrijk kenmerk is dat de genomen beslissingen gesteund moeten worden door de tweewekelijkse algemene vergaderingen. Op dezelfde vergadering werden ook 2 nieuwe mogelijke acties besproken: een walk out wanneer de oorlog begint en een regionale anti-oorlogconferentie. Voor beide initiatieven werden verschillende vrijwilligers gevonden en al snel werden twee nieuwe subgroepen gevormd die volop begonnen met het treffen van de eerste praktische organisatorische regelingen.

Zoals jullie ondertussen hopelijk geleerd hebben, gaat het protest hier ongestoord verder. Ondanks het feit dat deze bewegingen nog underground zijn, worden ze elke dag sterker. Volgens belangrijke auteurs als Noam Chomsky staan de hedendaagse anti-oorlogsbewegingen vandaag zelfs al verder dan de bewegingen ten tijde van de Vietnamoorlog en dat kan alleen maar toegejuicht worden.

Nils

BOLOGNA

EN HAAR MIDDELEEUWSE GILDES

Lieve technocraten onder u, laat u geen zand in de ogen strooien. Ongeluk komt nooit alleen. Een simpel mechanisme teistert de maatschappelijke belangen. Politiek is een bijzonder spel. De winnaars van het moment schrijven de regels. Beleidsmakers bouwen een selectiesysteem, dat hun positie als spelschrijver steeds meer verzekert. De kier wordt zo steeds groter, tot hegemonie haar intrede doet. Op dit moment worden nieuwe regels voor het Hoger Onderwijs gegenereerd. Bologna heet het beestje. Structuurdecreet wordt haar Vlaamse dochter.

Laten we de aanzetten tot de hervormingen, de beleids-makers die ze willen invoeren en de voordelen voor de spelmakers in één kader plaatsen, om eens te kijken welke kat in de zak steekt.

De eenmaking van Europa kreeg zijn neoliberale kleur na de Eenheidsakte. De macht van de ERT oftewel de Europese Ronde Tafel der Industriëlen, die zeer toevallig net voor deze Eenheidsakte haar oprichting vond, werd duidelijk. De ERT kan gewicht in de schaal leggen met haar veertigtal leden die instaan voor een omzet dubbel zo groot als het BNP van Frankrijk. Deze machtige lobbygroep vond al snel haar weg naar het Hoger Onderwijs.

Op Vlaams niveau vond zij haar eerste aanzet bij het Coensdecreet. Op de VUB zijn de gevolgen daarvan voelbaar. Eén van die punten is bijv. het koppelen van staats-subsidies aan een minimum aantal studenten, 40 in de kandidatuur, 20 in de licentiaat. Minister kaloot Coens hoopte ermee afbreuk te doen aan de volwaardigheid van de kleine VUB. Tot vandaag is dat niet gelukt omdat er een doorstroming is van bijv. de Humane naar de Exacte Wetenschappen, betreffende financiering op de VUB.

Vanwaar de fixatie op de afbouw van volledigheid en op onderlinge concurrentie? Ter verklaring moeten we weer terug naar de Europese - Commissie die daar in alle stilte een 'Green Paper' had liggen, later als 'The Memorandum on Higher Education in the European Community' bekend¹. Het was een richtlijn voor het Europees Onderwijs met als basisidee het onderwerpen van onderwijs aan de imperatieven van de markt. De verwezenlijking zou in vier

stappen gebeuren. Ten eerste via een hiërarchisering in het onderwijs, met aan de top een selecte groep 'centers of excellence', (de volwaardige universiteiten!) en onderaan de instellingen die afgestudeerden afleverden in opleidingen afgestemd op de arbeidsmarkt. Ten tweede zou de nauwe samenwerking tussen industrie en onderwijs zich structureel tot in de

de noden van de arbeidsmarkt. Ten derde zou een externe kwaliteitsbewaking de harmonisering verzekeren. Het levenslang leren vond hier haar geboorte. Zij was het vierde punt dat de bijscholing van arbeidskrachten waarborgde, en tegelijk een overproductie van hooggekwalificeerden tegenging.

Via succesvol lobbywerk vanuit Franse en Vlaamse studentenorganisaties² is het ziekelijke ballonnetje niet opgegaan. Het Memorandum werd afgevoerd, maar de belangengroepen bleven achter met ongestilde honger. De politieke carrousel ging onverbiddelijk door. Het Memorandum kreeg een plastische ingreep die fundamenteel bleef, zij het nu strategischer qua retoriek.

Bologna heette de wedergeboorte van de bevleete moeder. Met de modieuze term mobiliteit probeerde ze modder in de ogen van een mogelijke studentikoze oppositievoering te gooien en hoopte ze de daadwerkelijke bedoeling van Bologna te verdoezelen. Dat doel lag nog steeds in het mobiliseren van intellectueel kapitaal volgens de regels van de arbeidsmarkt. De eerste vereiste van Bologna was de uniformisering van het onderwijslandschap. De link tussen deze maatregel en de ideologie (of zullen we spreken van neoliberal fundamentalisme?) van het Memorandum wordt duidelijk in het ERT-rapport uit 1989. Daarin stelt de bende van industriëlen letterlijk: "European education is founded on national premises and widely diverging ideologies.

hoogste bestuursorganen laten gelden. De invulling van het curriculum en de toegankelijkheid moesten gerelateerd worden aan

Faced with European economic integration and the free movement of labour, national thinking should be replaced by a unified European

concept.”³ Guy Haug, een onderzoeker in dienst van de Europese Rectorenconferentie (ERT) vertaalt de uniformisering naar concrete beleidsmaatregelen: “What should be achieved? Readable and comparable degrees, undergraduate and postgraduate levels in all countries, with a first degree no shorter than 3 years and clearly relevant to the labour market, ECTS-compatible credit-systems everywhere, a European dimension in quality assurance and an improvement of the free movement of students and teachers by structural reforms (basically by taking away the remaining obstacles). This is the main thrust of the Bologna declaration: a pledge freely taken by 29 countries to reform their own system in such a way that all systems converge.”

Ziehier het selectie-mechanisme ten bate van de hegemonie. Ten eerste leest u “undergraduate” en komt de wrange smaak van het bachelor-diploma u eerlijk in de mond te liggen. De bachelor en master structuur is niet meer of niet minder dan het invoeren van de oude meesterkundes. Het is het controleren van de hedendaagse overproductie aan hoogopgeleiden dat deze herstructurering beoogt. Nu hebben we een kandidaat- licentiaat opleiding. Deze verschilt fundamenteel van de BAMA-structuur omdat zij continu is. Bologna verbreekt dit door beide delen een andere functie toe te kennen. De BA gaat voor arbeidsgeschiktheid, de MA gaat voor theoretische en vooral kritische omkadering. Het pervers verschijnsel zien we reeds nu al op Europese schaal in de Solvay opleidingen. Alle historisch omkaderende vakken verschuiven naar de Meester-opleiding. De economische analyse die noodzakelijkerwijs vertrekt vanuit een welbepaalde ideologie, wordt slechts in de master erbij vernoemd. Dat de ondergediplomeerde niet

zo vanzelfsprekend haar weg naar de bemeestering vindt, is ook overduidelijk. In Holland kan een instelling nu al 280 000 frank inschrijvingsgeld vragen aan de master. De uitspraken van politici en rectoren beamen dat deze tendens snel haar weg in Vlaanderen zal vinden. De eerste stap daartoe zijn de studieleningen in plaats van studiebeurzen als financiële implicatie aan Bologna. Ten tweede lezen we “quality assurance”. Laat ook hier de link naar plan Dillemans duidelijk wezen. Een extern accrediteringsorgaan zal de functie van kwaliteits-bewaking op zich nemen. De financiering van de instellingen worden gekoppeld aan de rapporten. Als we dan even teruggrijpen naar bovenvermeld citaat over “national thinking” ,zien we meteen dat deze kwaliteitsbewaking ervoor garant zal staan dat uniformisering niet slechts een technische aangelegenheid blijft -zoals de meeste onder onze proffen dat zo graag willen- maar eveneens het pluriforme denken van zijn legitimiteitsgrond wilt onttrekken. De associatie-vorming doet er nog een schepje bovenop. Hoewel onze Rector ons verzekert dat onze samenwerking met de Erasmushogeschool minimaal blijft, kan hij er niet onderuit dat de Raad van de Associatie zowel de begroting, het onderzoek, de sociale diensten, de kwaliteitsbewaking en de opleidingsprofielen in een eerste rationeel kader moet gieten. Deze raad, waarin de zetelenden 50% quotu moeten hebben om erin te kunnen zetelen, betekent dus het gecentraliseerd bestuur van de ‘minimale’ fusie tussen de instellingen met hogere drukkracht dan de Raad van Bestuur. Dat onze Leeghoofdigheid nu werkelijk zo stom is om in een eerste fase de VUB van haar principes afstand te laten nemen door zijn broek af te steken voor een bende elitairen die een oligarchie willen starten, is nog steeds niet duidelijk. Dat het staat te gebeuren indien er nu niet direct wordt ingegrepen, behoeft geen twijfel. Maatregelen kunnen getroffen worden. Het Vlaamse misbaksel van Bologna (het structuurdecreet red.) ligt nu met de Raad van State. De energie ten aanzien van kelderen van het Memorandum hoeft niet voor niets geweest te zijn. Het is nodig dat elk lid van de universitaire gemeenschap haar verantwoordelijkheid krachtig opneemt. De werking van onze democratie berust op de participatie van haar actoren. Het actieplatform voor democratie en onderwijs is opgericht. Wij hebben de grondwet aan onze kant⁴. Wij vormen de drukgroep die erop toeziet dat de grondwet nageleefd wordt. Wordt lid van dit actieplatform. Acties zullen op allerlei vlakken genomen worden. Wij hebben reeds een vastbesloten kring die zich uitstrekt over alle geledingen van deze universiteit. Draag uw steen bij ten bate van het behoudt van onze verworven vrijheden.

Getekend,
Sophie Verjans

Studiekring Vrij Onderzoek

Noten bij de tekst:

¹ Laat u niet misleiden door ‘verborgen’. Het was overduidelijk dat Coens zijn oor te luister had gelegd bij Baron Oud Rector Dillemans van , u raadt het al: de KUL. De expliciete verwijzing in het Memorandum naar de Siena conferentie in juni 1989, onder de titel “achtergrond en context” zegt genoeg. Het idee van excellentiecentra werd daar voor het eerst gelanceerd en bijpassend maakte Madame Papandreou, toenmalig commissaris, bekend dat er een Green Paper zou komen om het een en ander in de praktijk om te zetten.

² O.a. de Fédération des Etudiants Francophones en de Vereniging van Vlaamse Studenten□: de VUB speelde hier toen een vooraanstaande rol in zoals men kan vaststellen in het fundamenteel standpunt van de Raad van Beheer van de Vrije Universiteit Brussel.

³ Education and European Competence, anc ERT-study on education and training in Europe, Brussels, February 1989, p. 10

⁴ Raadpleeg hiervoor het artikel “Bologna, dat nooit” van Karin Verelst, te vinden op haar site. Karin Verelst is actief betrokken geweest in het afschieten van het Memorandum, en eveneens het eeuwig kloppend hart van de echte vrijdenker. Mijn inspiratiebronnen voor dit artikel zijn aan haar te danken, dank hiervoor.

⁵ Studiekring Vrij Onderzoek actualiseert het principe van Vrij Onderzoek, informatie en/of kritiek is steeds welkom: stkvo@vub.ac.be of spring eens binnen naast het KK.

Rookgordijn boven Brussel: Interview met Bram Van Paesschen

Op K.U.T kon u al lezen dat het eindwerk 'Rookgordijn boven Brussel', op Het Grote Ongeduld een speciale vermelding waard vanwege Canvas, een aanrader is. Onderwerp van de 'mockumentary' is 22 mei 1967: de legendarische brand van het Brusselse warenhuis INNO. Deze kostte het leven aan meer dan 300 mensen. Daarmee is ze de meest dodelijke warenhuisbrand uit de geschiedenis van Europa. De film legt aan de hand van ooggetuigen, deskundigen en 'nooit eerder vertoonde archiefbeelden' nieuwe pistes bloot... In 'Film en Televisie' heette het: "dit werk stak met kop en schouders boven de rest uit". Het heette er ook een doorgedreven staaltje onderzoeksjournalistiek te zijn. Quod non. Mais bon.

Het afstudeerwerk van Bram Van Paesschen (Sint-Lukas) viel uw K.U.T-redacteurs al op met het ARGOS-festival voor videokunst. De prent begint zeer geloofwaardig, met kroongetuigen die de brand meemaakten. Het geheel van complottheorieën wordt echter steeds meer hilarisch. Er wordt bijvoorbeeld 'bewijs' geleverd van de aanwezigheid van verdachten, door onherkenbare personen op de achtergrond van archiefbeelden aan te duiden. En passant komt ex-premier Van den Boeynants met zijn megalomane bouwprojecten (inclusief WTO-torens) aan bod, om nog niet te spreken van de Vietnam-politiek der Verenigde Staten. 'Rookgordijn boven Brussel' is een grappig, uitdagend en meerlagig werk van een jonge Vlaamse afgestudeerde documentairemaker. Als wij zoiets zien, achten we de tijd hoogrijp voor een gesprek.

K.U.T : Hoewel 'Rookgordijn boven Brussel' om de Innovation-ramp draait, is je 'documentaire' toch ook enorm actueel. Je hebt het ondermeer over de WTO-torens. Je kan de Amerikaanse Viëtnampolitiek waarover je het hebt, ook lezen als de houding tegenover pakweg Irak heden ten dage.

BVP: Ik ben blij dat je dat zegt want dat was wel de bedoeling. Om toch iets te zeggen met die film, om niet alleen een toffe mockumentary te maken. Iets zeggen over Palestina, over Irak, over Amerika.

K.U.T : Was het dan expliciet de bedoeling iets te zeggen rond de buitenland-politiek van de Verenigde Staten?

BVP: Niet zozeer over de buitenlandse USA-politiek, maar wel over het feit hoe dat in beeld wordt gebracht op de televisie. Hoe dat bij ons overkomt. Ik heb wel de link willen leggen naar elf september. En dan nog het feit van die Arabische betrekkingen (in de documentaire). Zo kon ik nogmaals de link met de huidige actualiteit leggen. Voor mij gaat de film niet zozeer over de brand in de Innovation, dan wel over de mediativering van bepaalde rampen. Hoe het onderzoek wordt gefilmd en hoe het wordt gemonteerd.

K.U.T : En cours de route heb je het ook over de Brusselse situatie?

BVP: Wel, helemaal in het begin was mijn uitgangspunt om een mockumentary te maken over 'Black-Dogman', dat is die kerel die op footage van de zaprudetapes te zien is. Die Black-Dogman stond op verschillende amateursopnames, gefilmd tijdens en vlak na de aanslag op Kennedy. Als men enkel frames uitvergroot, is op een grasheuvel achter het hek het silhouet van een man te zien. Die heeft de vorm van een zwarte hond. De Black Dog-theorie beweert dan dat die man één van de drie schutters was die JFK hebben afgeknald. Mijn idee was om een film te maken die Black-Dogman in verband stelt met elke mysterieuze gewelddadige

gebeurtenis van '63 tot 11 september 2002. Dus ook de brand van de INNO. In het oorspronkelijke scenario was er sprake van de blackdogman, maar tijdens de montage is die piste gesneuveld. Uiteindelijk heb ik alleen de Innovation behandeld. Het is dan ook logisch om op Charly De Pauw te vallen. Van den Boeynants was eerste minister in die tijd, zo kwam dat vanzelf. Die 'Consortium des Parkings' das ook echt van hem. Misschien zijn er nu wel mensen die denken dat het echt Charly De Pauw was die achter alles zat. Maar Charly De Pauw is eigenlijk de verpersoonlijking van heel die Brusselse bouwmaffia.

K.U.T : Er zitten anders wel een paar straffe fragmenten in over de houding van die Brusselse bouwmaffia?

BVP: De uitspraken van Charly De Pauw over het kapitalisme heb ik erbij gestopt voor de humor. Eigenlijk is dat ongelofelijk grappig. In een RTBF-programma is die een halfuur geïnterviewd geweest. Wat hij zegt houdt compleet geen steek. Ik heb niet echt het kapitalisme willen afkraken,

zeker niet. Maar ik vind het wel enorm grappig, wat hij daarover zegt. Ik heb anderzijds ook iets willen zeggen over hoe links zich positioneert. Met de karikatuur die ik heb neergezet, in de persoon van Jacques 't Kindt, als linkse rakker.

K.U.T : Het verhaal wordt steeds meer een labyrint. Hoe heb je al die links weten te leggen? Was je uitgangspunt altijd al de reële historische context?

BVP: Da's nogal een moeilijke periode. Alles komt eigenlijk op hetzelfde neer in die tijd. En daardoor, met heel die Vietnampolemiek, alles leidde eigenlijk automatisch en logischerwijze daar naartoe. Daarmee ook dat de mensen het zo makkelijk geloven als ze naar de documentaire kijken.

K.U.T : Hoe zie je zelf het percentage fictie ten opzichte van het percentage non-fictie in je film?

BVP: De non-fictie is wat er gebeurd is met de Innovation. Al wat er van complottheorieën is rondgeweven, dat is fictie.

K.U.T : Cijfers, cijfers!

BVP: Tien/negentig, zoiets? Tien procent documentaire, negentig procent fictie. Voor mij is het een fictiefilm.

K.U.T : Op festivals en zo profileer je de film wel als documentaire?

BVP: Ja, op Het Grote Ongeduld had ik hem als documentaire ingestuurd. Ik heb hem trouwens ook naar Dirk Tieleman gestuurd. Het is eigenlijk een fictiefilm in een documentaire verpakking en ik wil dat de mensen daar zelf achter komen terwijl ze kijken. De bedoeling was dat ze plots doorhebben dat het complete bullshit is, waardoor ze zelf vragen beginnen te stellen. Ik heb mijn documentaire zodanig opgebouwd dat het in het begin heel geloofwaardig is, en op het einde helemaal niet meer. Hoe dan ook, ik heb er lang aan gemonteerd.

K.U.T : Is het dossier van de Innovation effectief nooit afgerond?

BVP: Ze hebben besloten dat de brand accidenteel is uitgebroken. Wat mogelijk is, uiteraard. Maar wat er echt gebeurd is? Dat blijft een vraagteken

K.U.T : Wat vond je van Bowling for Columbine?

BVP: Die ben ik net nog gaan zien. Het stoort mij soms hoe moralistisch die film eigenlijk wel is. Voor de rest zitten er redelijk knappe dingen in, maar het moralisme erachter stoort me wel. Maar ja, het is een Amerikaan, het is wel goed dat een Amerikaan zo iets doet.

K.U.T : Tot dusver kreeg je een speciale Canvas-vermelding op Het Grote Ongeduld. Je film kwam ook op het Brusselse Argos-festival voor videokunst. Helpt je dat? Stroomden de aanbiedingen nu binnen?

BVP: Helemaal niet. Het helpt me wel om me een beetje te profileren denk ik, maar om nu te zeggen dat iedereen mij plots belt? Ik ben ook documentair geschoold, en de meeste mensen vinden dat documentairemakers geen fictie moeten doen. Als ik bijvoorbeeld een reclamespot wil draaien, dan krijg je zo'n reactie van "neen, jij bent een documentairemaker". Dan krijg je de kans niet. Ik denk wel dat zo'n prijzen voor één of andere naambekendheid zorgen. Misschien. Maar qua aanbiedingen is het lo-fi.

K.U.T : Wat zijn de plannen dan?

BVP: Ik zou graag in de film, of ook voor televisie werken. Maar televisie, da's ook redelijk steriel tegenwoordig. Ik denk dat ik weinig te bieden heb aan televisie, of dat zij mij weinig te bieden hebben. Dat heb ik ook gemerkt toen ik wou dat ze mijn documentaire uitzonden. Toen was de reactie van "we gaan de mensen teveel verwarren als we dat laten zien". Ja, de openbare omroep is tegenwoordig een commerciële machine, die rigide werkt en waar weinig plaats is voor afwijkingen. Wat heel spijtig is.

K.U.T : Ben je momenteel aan iets nieuws bezig?

BVP: Ja, momenteel ben ik beginnen schrijven aan een nieuw scenario. Ik had gedacht dat 'Rookgordijn over Brussel' toch iets meer reactie zou uitlokken. Daarom zal het volgende project nog radicaler zijn. Maar waar het over gaat of zo, ga ik voorlopig nog niet zeggen.

K.U.T : Kunnen we 'Rookgordijn boven Brussel' binnenkort nog ergens zien op het grote scherm?

BVP: Op twaalf en dertien december staat de film in het luik 'feiten of fictie' op Leuven Kort.

**Ils Huygens
Jan Sulmont**

Dit interview werd door De Moeial ingekort, de volledige versie en nog veel meer vind je op:

www.kutsite.com

Recensie BOWLING FOR COLUMBINE

REGIE Michael Moore

De guerrilla-journalistiek van Michael Moore lokt sinds "Roger and me" (1989) buitengewoon hevige polemieken uit. Weinig filmmakers werden zo geheld als deze Amerikaanse documentairemaker. Misschien hebben al zijn vijanden gelijk. Misschien is Moore inderdaad een veel te egocentrische, exploitatieve filmer om eerlijke documentaires (lees: volgens geijkte regeltjes) te maken. Maar zijn nieuwste, die in mei al in Cannes liep, is zo grappig, recht-door-zee en bijwijlen zo beangstigend dat hij er zonder verpinken in slaagt een ganse bioscoopzaal duchtig door elkaar te schudden.

Moore klaagt in "Bowling for Columbine" de hypocrisie van de Amerikaanse wapenwetgeving en -lobby aan. In de hem kenmerkende brute stijl zoekt hij verklaringen voor drama's als het bloedbad in Columbine High School. Hij mixt daarbij reclamefilmpjes, historisch beeldmateriaal

en haast ondraaglijke videobeelden van de tieners Harris & Klebold die zich al schietend een weg banen door de bibliotheek tot een pamflet dat aankomt als een mokerslag. Moore druipt tegen alles in wat Amerikaans, rechts is en naar George Bush luistert en schopt, niet altijd even subtiel maar dat is nu voor één keertje niet belangrijk, de wereld een geweten. Eén van de meest opmerkelijke films van het jaar, en brandend actueel.

Christoph Foqué

Recensie CARNAGES

REGIE Delphine Gleize

CAST Chiara Mastroianni, Clovic Cornillac, Angela Molina, Jacques Gamblin,...

Wetenschapper Jaques en zijn Betty, die worstelen met hun huwelijk. Taxidermist Luc en zijn getaande moeder, die de mythe van de verdwenen vader levend houden. Kleine Winny, die alle dieren groter ziet dan zichzelf. Winny's ouders, die het best kunnen communiceren via hun liefde voor hun gigantische hond Fred. Super-sensuele Carlotta en semi-suïcidale Alexis, die door toeval met elkaar en met Fred kennis zullen maken. En Winny's lerares, die haar moeder voor het eerst terugziet sinds ze zelf vijf was.

De Française Delphine Gleize heeft met 'Carnages' een droomdebuut gemaakt. Meer dan twee uur lang zweven we van Madrid over Parijs naar Brussel. Romero de stier is het bindmiddel tussen de tranches de vie die er plaatsvinden. Hij brengt een jonge torero kritieke wonden toe maar wordt door deze gedood. El toro's lot is de slachtbank, zijn overblijfselen worden verspreid over het continent. Romero's ogen worden onderzocht in een Brusselse universiteit, zijn vlees wordt opgediend in een Frans restaurant. Romero's horens worden een op de rommelmarkt gekocht verjaardagscadeau, zijn botten vormen ideaal knaagvoer voor de gigantische hond Fred.

Hoewel de dieren wel naam en belang hebben in Gleize's kleurrijke universum (ze spreken nog net niet), ligt de klemtoon op de Europeanen die hen

omringen en op de overgangsruten waar ze voor staan. De originele personages laten niet het achterste van hun tong, maar wel een stukje van hun ziel zien. 'Carnages' mixt met klaarblijkelijk gemak onderkoelde humor, drama en realisme. En evocert onderweg complexe gevoelens in kleurvolle settings. De sterke acteerprestaties van ondermeer Mastroianni -dochter van Marcello en Cathérine Deneuve- en Lio dragen daar enorm toe bij.

Witte konijntjes op een lijk, ingewanden die uit een stier worden gehaald. Pasgeborenen en ouders die (tekort) schieten. Een Grieks koor met brandwonden. De onderhuidse vertakkingen van schoonheidsvlekjes. Gleize vertaalt het herbeginnen na een crisis, de niet-meer-zo-schone lei visueel. Alles hangt samen en we hebben elkaar nodig, lijkt ze te zeggen. En je hebt altijd nog een kans. Wij hopen dat de Europeanen genoeg in elkaar en in cinema geïnteresseerd zijn om deze licht verteerbare diepzinnigheid te gaan zien. In grote getale, zodat Gleize de kans krijgt om nog meer parels op pellicule te krijgen.

Jan Sulmont

Kandidatuurstellingsformulier voor de functie van lid van de raad van bestuur

van de instelling voor niet-confessionele morele dienstverlening van de Centrale Vrijzinnige Raad

Naam:

Voornamen:

Adres:

Geboortedatum en -plaats:

Stelt hierbij zijn/haar kandidatuur voor de functie van lid van de raad van bestuur van de instelling voor niet-confessionele morele dienstverlening van

- de provincie Antwerpen *
- de provincie Limburg *
- de provincie Oost-Vlaanderen *
- de provincie Vlaams Brabant *
- de provincie West-Vlaanderen *
- het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - arrondissement Brussel *

* de provincie aanstippen die voor u in aanmerking komt

of

Wordt voorgedragen door de volgende lidorganisatie van UVV: die haar zetel heeft op het grondgebied van

- de provincie Antwerpen *
- de provincie Limburg *
- de provincie Oost-Vlaanderen*
- de provincie Vlaams Brabant *
- de provincie West-Vlaanderen *
- het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - arrondissement Brussel *

* de provincie aanstippen die in aanmerking komt

Ondergetekende, verklaart hierbij:

- de principes van vrij onderzoek, die het uitgangspunt vormen van het vrijzinnig denken, te onderschrijven;
- de tekst van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens d.d. 4 november 1950 en de aanvullende protocollen te respecteren;
- steeds de grootste verdraagzaamheid te zullen betonen bij het uitoefenen van zijn/haar opdracht;
- zich te beschouwen als vertegenwoordiger van de hele vrijzinnige gemeenschap en zich daarom te onthouden van daden waardoor hij/zij zich van een deel van deze gemeenschap distantieert.

Indien zijn/haar persoonlijke overtuiging in strijd zou raken met de principes van zijn/haar opdracht, aanvaardt hij/zij dat de grond en de reden van bestaan van zijn/haar aanstelling vervalt."

Het kandidatuurstellingsformulier dient vergezeld te zijn van de motivering en een beknopt curriculum vitae.

Ondergetekende, verklaart hierbij, ingeval hij/zij verkozen wordt, de vergaderingen van de raad van bestuur van de betrokken instelling regelmatig te zullen bijwonen.

Plaats en datum Handtekening.

De kandidaturen dienen aangetekend of getekend voor ontvangst toe te komen op het federaal secretariaat van de Unie Vrijzinnige Verenigingen v.z.w. - t.a.v. Marina Van Haeren - secretaris-generaal - Brand Whitlocklaan 50 - 1200 Sint-Lambrechts-Woluwe.

Conform de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (8 december 1992) delen wij u mee dat een aantal van uw persoonsgegevens opgenomen worden in ons adressenbestand.

UVV zal, als houder van dit bestand, uw gegevens verwerken in het kader van volgende doeleinden: de verkiezing van bestuurders voor de instelling voor niet-confessionele morele dienstverlening; het voeren van de administratie ter zake; het verspreiden van publicaties en interne communicatie.

Op schriftelijk verzoek, gericht aan mevrouw Marina Van Haeren, secretaris-generaal, Brand Whitlocklaan 50 te 1200 Sint-Lambrechts-Woluwe, kan u een overzicht krijgen van de door UVV over u opgeslagen persoonsgegevens. Onjuiste gegevens verbeteren wij op uw verzoek.

Recensie

THE STREETS

The Streets, een van de ontdekkingen van het jaar, speelden vrijdag 22/11 voor een uitverkochte ABBOX (de grote AB zaal wordt voor concerten waarvan het toeschouwersaantal "ruim" onder de maximale zaalcapaciteit blijft, voor de gezelligheid wat ingeperkt). Mike Skinner en de zijnen leverden vooralsnog slechts één plaat af. Niet alle nummers daarvan kwamen aan bod tijdens dit overwegend goede, maar korte concert.

De entry-on-stage van grote bezieler Skinner deed bij sommige fans wat de wenkbrauwen fronsen. Een van ringen/Nike streetwear/baseballcap voorziene frontman paste duidelijk niet bij het beeld van de man dat zij zich hadden voorgesteld. Inderdaad: qua attitude kwam Skinner af en toe gevaarlijk dicht bij een rapper die onder invloed van zijn succes zichzelf en zijn afkomst lijkt te vergeten.

Het publiek bespelen en ophitsen hoort vaak bij een concert, en dat mag ook. Immers, de ware liefhebber kijkt door doorheen en weet de muziek an sich te appreciëren. Toch was het overvloedige gescandeer "What's Belgian all about? (antwoord: "Nice Beer") storend.

Net als de plaat begon het concert met Turn The Page. De beuk er in dus. Naast een toetsenist/programmeur, een drummer en een onzekere bassist had Skinner een zanger meegebracht. Deze "zwarte medemens" voegde heel wat soul toe aan het groepsgeluid. Vooral tijdens Has It Come To This en de voorspelbare bis Weak Become Heroes zorgde zijn stem voor een grote meerwaarde.

Lef hebben The Streets zeker. Zo verliet de volledige band midden het concert het podium, en werd een videoclip van The Irony of it All geprojecteerd: het relaas van een agressieve dronkerd en een passieve blower. Een song met een sterke boodschap. Door de videoclip-aanpak "dwongen" The Streets hun publiek na te denken over de tekst. Juiste aanpak voor deze song. Puik! Naast lef en attitude ook plaats voor emotie. Hoogtepunt van het optreden was het ingetogen It's Too Late, waarbij beide vocalisten rustig gingen zitten. Pakkend en aangrijpend.

Conclusie? Een ruime Voldoening. Samen met het "dagelijks werk" (Oh boy, those were the days) van hun plaat Original Pirate Material dus op zijn minst een Onderscheiding voor deze veelbelovende artiest(en). Wees niet verbaasd als u hen deze zomer aan het werk ziet in de buurt van Hasselt.

Jeroen

DE Fabeltjes KRANT

Geruchten en Gedachten, waarvan niet bewezen is dat ze niet waar zijn!

Zwarte Piet en Idiote Afkortingen (ZPIA)

De voorbije weken vraag ik mijzelf af wie ik het meest op mijn netvlies gebrand kreeg: De Sint of Jahjah. Laatstgenoemde is uiteraard bij iedereen bekend als de leider van het AEL die het beu is Zwarte Piet te spelen. En net omdat hij dit beu is, werd besloten om deze ex-Zwarte Piet achter slot en grendel te plaatsen. Daar kan hij de kindjes tenminste niet meer bang maken. Neen, want de bange kindjes willen dat Zwarte Piet naast de Sint blijft lopen en niet dat hij op solo-tournee gaat. Wie anders zou Zwarte Piet kunnen spelen? Ludo Reuter beweert kandidaat te zijn. Hallo? Zelfs met een stormram krijgt men zoiets niet door de schoorsteen!

De Sint had in besloten kring al laten weten dat ie er eigenlijk geen graten in ziet dat zijn goede oude knecht het hazepad verkiest. Zo zou hij zijn kans schoon zien om eindelijk eens met een blonde jonge stoot met ruim balkon over de daken te huppelen.

Toen hij de geschikte dame had gevonden in vice-rector S'jegers, ging dit kersvers duo, bij wijze van experiment, op pad. Na een drietal huizen te hebben bezocht, werd het olijke duo aangevallen door een groep stoute kindjes, werd de nieuwe Piet van kop tot teen bepoteld, dreigden de kinderen de baard van de Sint in lichterlaaie te steken, en moest de Sint zijn staf kapot slaan op het groepje. De Sint liet ons weten dat hij met weemoed in het hart terugdenkt aan de tijd toen er enkel brave kindjes bestonden. En dan heeft de lieve oude man nog geen enkele doop meegemaakt...

Als we 'Brussel Deze Week' en 'De Morgen' mogen geloven, is het AEL druk bezig leden te ronselen aan de universiteiten. Ook aan onze universiteit is Jahjah persoonlijk gaan rondbellen aan de koten van de Nieuwelaan. Onder leiding van zijn kompaan Ahmed Azzuz zou men werken aan een studentenbeweging van het AEL aan onze eigene VUB. Waarschijnlijk stond Frank Winter met z'n mond vol tanden toen hij dit nieuws in z'n nuchtere maag geramd kreeg. "Wat!? Een ex-Zwarte Pietenvereniging!?! En ik ben Sinterklaas!?!", hoorden wij hem vanuit het rectoraat gillen.

Iets heel anders nu. Voor degenen die niet wisten wat dat groepje halvegaren met vlaggetjes en rouwbandjes op 12 november aan het rectoraat stond te scanderen: dat beschamend kleine groepje

betogers wou voorkomen dat de associatie tussen de VUB en Erasmus-Hogeschool de naam AUB zou dragen. Maar ja, blijkbaar interesseert het geen kat dat de VUB het Vrije niet meer in zich zou dragen en dat men in de toekomst onder zo'n belachelijke naam zou moeten studeren. Toch heeft dit kleine groepje krankzinnigen het intrekken van het naamsvoorstel bereikt. Uit goede bron weten wij dat de rector alweer enkele nieuwe naamsvorstellen op tafel heeft liggen. Waar hij voorlopig de voorkeur aan geeft is 'Rijke Universiteit en Niet-Democratisch' (RUND).

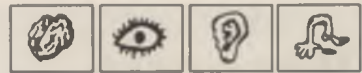
Nu we toch bezig zijn idiote afkortingen op te ommen, kan ik het niet laten ook even de lijst HUIS voor de SoR-verkiezingen te vermelden. Veel valt eigenlijk niet zeggen over de aanhangers van een Toffe Hippe Universiteit voor Interactie met de Studenten, behalve dat ze de verkiezingen hebben gewonnen en dus weer een annotatie aan hun CV kunnen toevoegen... Waar is de tijd dat concrete en bondige namen zoals lijst STUDENT nog het hoge woord voerden? Waar is de tijd dat afkortingen als HT&D met luid applaus ontvangen werden? Walter Capiou draait zich waarschijnlijk om in z'n nog ongegraven graf.

En ja ja, beste studenten, een vreemd gevoel bekruipt ons allen. Examens in januari! Jeezes, we moeten nog beginnen aan onze winterslaap en we krijgen al een examenblad voor onze neus geduwd! Er wordt zelfs stilletjes gefluisterd dat de beruchte semestrialisering eigenlijk illegaal is en dus afgeschaft zou moeten worden... Maar dat onderwerp laten we ter discussie voor de Hoge Dames en Heren. Wij, als arme studenten, moeten leren beseffen dat we geen inspraak moeten forceren. Als een mug onder een olifantepoot.

Jock

de cultuurkrant

trefcentrum Y' - dienst cultuur (02)629.23.25 <http://www.vub.ac.be/cultuur>

VRIJ PODIUM // KULTUURKAFFEE

Onbekend is onbemind

Een gezegde dat in het Kultuurkaffee niet van toepassing is. Naar goede traditie blijven we tweewekelijks op maandagavond een vrij podium organiseren. Concerten, toneel, poëzie, acrobatie... alles is mogelijk. Verborgene talenten op ons podium die we aan een enthousiast publiek wensen voor te stellen.

Deze maandagavonden in het Kultuurkaffee hebben zo'n aantrekkingskracht dat voor geïnteresseerde muzikanten vooraf inschrijven een noodzaak is.

Inschrijven en info: Dienst Cultuur
(ndvabeel@vub.ac.be)

Maandag 16 december 2002, 21u, gratis

TENTOONSTELLING // GALERY' & VUB JETTE

Pierre Vlerick en Kunstuitgaven VUB

Vernissage: maandag 25 november 2002, 19 uur, De Link-Erasmushogeschool Campus Jette.

De Kunstuitgaven van de Vrije Universiteit Brussel bestaan 25 jaar! Een mijlpaal in de geschiedenis van de Dienst Cultuur en dat kan niet onopgemerkt voorbij gaan. Daarom deze dubbeltentoonstelling op twee locaties. Enerzijds een overzichtstentoonstelling van het grafisch werk van Pierre Vlerick. Pierre Vlerick, in de late jaren '70 directeur aan de Gentse Academie, was een van de pioniers die de enorme technologische vooruitgang op het gebied van de grafische kunsten niet onbenut heeft gelaten. Hij was ook een van de eersten die voor de Dienst Cultuur een kunstuitgave verzorgde. Anderzijds een tentoonstelling van de kunstuitgaven die de Dienst Cultuur in de loop van de voorbije 25 jaar 'verzameld' heeft. Hieronder bevinden zich onder meer etsen van Fred Bervoets, lithografieën van Marcasse, zeefrukken van Levi V.D.D., tekeningen van Diane Bogaerts...

In het licht van de associaties tussen universiteiten en hogescholen, hebben we ervoor gekozen deze tentoonstellingen op twee locaties te laten doorgaan. Enerzijds in de gebouwen van de VUB Jette, en anderzijds in de gebouwen van de Erasmushogeschool, onze associatiepartner.

maandag 25 november tot 20 december 2002, iedere werkdag van 9u tot 17u

KUNSTUITGAVEN

Verkoop Kunstuitgaven VUB

De feestdagen naderen met rasse schreden. Wil u uw naasten met een origineel geschenk verrassen maar heeft u geen inspiratie?

Of bent u een ware kunstliefhebber?

Kom dan even langs bij Dienst Cultuur! De kunstuitgaven die u op voorgenoemde tentoonstellingen kunt bezichtigen worden tegen democratische prijzen verkocht.

De opbrengst dient om culturele activiteiten te steunen.

Meer info:

Dienst Cultuur VUB
Pleinlaan 2, 1050 Brussel
Tel. 02 629 23 25, Fax 02 629 23 37
e-mail: cultuur@vub.ac.be

TENTOONSTELLING // GALERY'

Lucas Van Schuylenbergh

Vernissage: woensdag 11 december om 19u
De tentoonstelling loopt tot 10 januari

In 1978 debuteerde Lucas Van Schuylenbergh in het Belfort van Aalst met een opvallende installatie. Op de grond strooide hij in een grote vierkante vorm een rode verfstof uit die van een zijkant naar het middelpunt werd onderbroken door een zwarte marmeren lijn. Het zachte pigment en het harde marmer veroorzaakten een schokbeweging tussen natuurlijke materialen. Het werk, ontstaan 'in situ', verdween met het einde van de tentoonstelling. Het werd door kenners en critici hoog geprezen.

Sindsdien werkt Lucas Van Schuylenbergh in schier anonimiteit aan een markant oeuvre. De buitenwereld krijgt het echter zelden te zien. Een eigertzinnige reden heeft hij daarvoor: "Een werk is af, dat is alles, het hoeft niet getoond te worden. Ik ben met mijn kunst bezig en dat moet voldoende zijn" (gesprek met Iris van Impe, 8 januari 1999, Het Nieuwsblad). Een wel erg bescheiden mening die niet door iedereen wordt gedeeld en door deze tentoonstelling wordt doorbroken. Wij nodigen u uit om kennis te maken met het onbeschreven oeuvre van deze kunstenaar die tot op heden teveel in de schaduw is gebleven van het hedendaagse kunstgebeuren.

woensdag 11 december tot 10 januari 2003, iedere werkdag van 11.30u tot 17u

CONCERT // KULTUURKAFFEE

Killa Tactics (B) en City Queens Roadshow

Dj's: Davidov (R'n B)
Black Frank (Regga)
Jah Zulu (Regga)

Killa tactics are Demented, Dysfunctional and Deranged. Belgian Beatjugglin' Champions

Zes decks

MC Mike available

Zes platendraaiers, drie mengpanelen en KILLA TACTICS, daar komen zeker vonken van. Deze DJ's uit Leuven hebben hun kunnen reeds verzilverd in een aantal wereldtitels in de scratchkunde: DMC of ITF, ze kapen steevast een podiumplaats weg. Hiphop DJ's van wereldformaat dus. Het optreden van vanavond kadert in de City Queens tour van de gelijknamige parties in de Vooruit. Na de show van Killa Tactics wordt u aan het dansen gehouden door de City Queens Roadshow

CONCERT // KULTUURKAFFEE

Horta's House (B)

Dj: Nyk

*Celia LeDoux: zang, teksten
Ready Games: gitaar, sequencer programma, visuals
Eva Larière: distortion bass, zang, sequencer programma, multimedia
Jago Minek: bas
Ian Monroe: drum*

<http://www.hortashouse.com>

De muziek van Horta's House is een mix van harde fuzz gitaarrock, glassy noise, eighties plastic pastiche, nineties experimental grooves, samples en klassieke polyfonie. Het visuele element is de kers op de taart : muziek krast in de beelden, beelden vertroebelen de muziek.

Het laatste jaar werd vooral doorgebracht in de homestudio en werd er sporadisch geconcentreerd (onder andere in de Kaaiman in Antwerpen, als closing act van het Borgerhart Kunstenfestival en op locaties in en rond Brussel). Horta's House leverde recent een bijdrage aan het project Trash, een DVD-magazine als eerste in zijn soort, en won in oktober de StuBru demopoll. Met de komst van een nieuwe drummer, die vanuit zijn vaste stek in het Ictus Ensemble de basis van de songs nog meer van de klassieke rock verder drijft, staat de groep op scherp.

Our heart too far away from our eyes, our skin too far away from our heart. Het zij zo.

donderdag 12 december 2002, 22u, Kulturkaffee, gratis

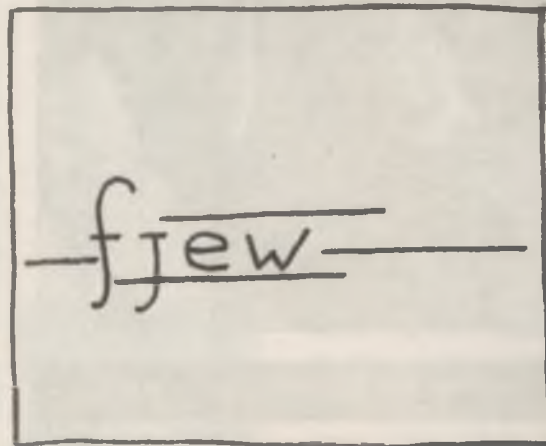
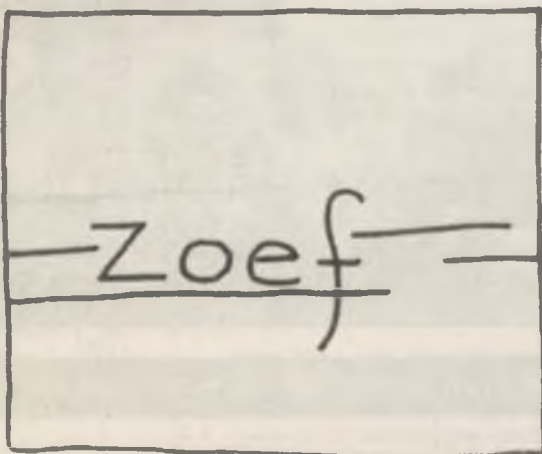
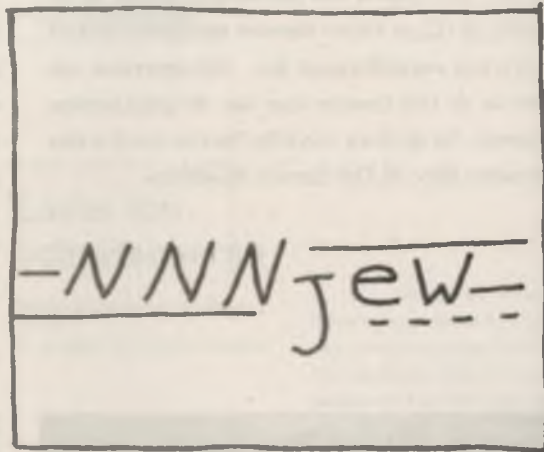
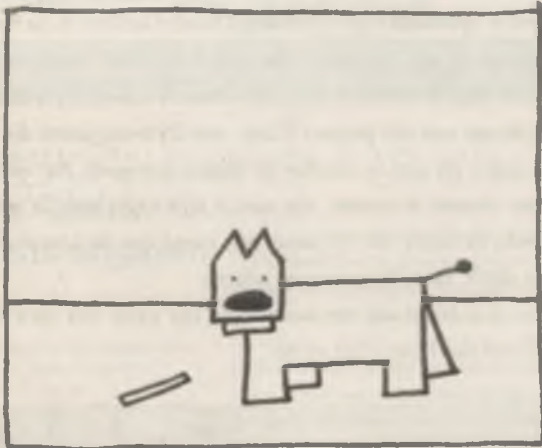
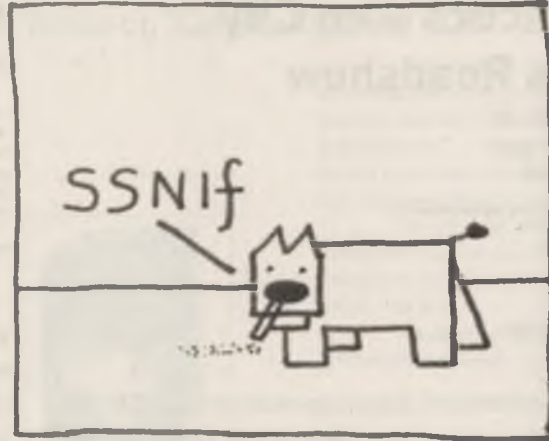
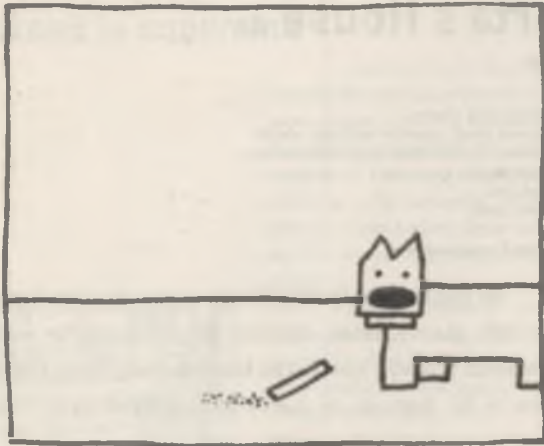

donderdag 19 december 2002, 22u, Kulturkaffee, gratis

dienst cultuur

Pleinlaan 2, 1050 Brussel
cultuur@vub.ac.be

Cornelius speelt met drugs: speed

m

VUB-KALENDER

TD's

woensdag 11 december
PPK TD

donderdag 12 december
Zangfeest

zondag 15 december
MC Cantus

maandag 16 december
Hesbania TD

dinsdag 17 december
Campina / 't Vat Cantus

woensdag 18 december
Koeleur Lokale TD

Film

maandag 9 december
Compilatie In De Gloria, Hideous Kinky, Spy Game

dinsdag 10 december
American Sweetheart, 40 days and 40 nights, Sweetest Thing

maandag 16 december
La Vita e Bella, Rear Window, Loth

FOKKE & SUKKE

FOKKE & SUKKE
LATEN ZICH NIET MISLEIDEN DOOR DE ANTI-ROOKLOBBY

UCOS DUURZAME WERELDMARKT

woensdag 11 december
11.00 - 18.00
VUB- Campus Etterbeek
Ruimte onder de Aula - Gebouw Q

Met dit initiatief willen we aantonen dat er wel degelijk alternatieven zijn voor de huidige tendens van grootschaligheid en uniformiteit. Naast info- en verkoopstandjes vind je er animatie en wereldmuziek, een modeshow met tweedehands- en andere duurzame kledij, kan je er proeven van originele voedingsproducten uit Noord en Zuid, kan je deelnemen aan workshops, ...

Als NGO met een educatieve opdracht willen we natuurlijk ook een inhoudelijke bijdrage leveren. Daarom starten we dit jaar met een discussieforum over kleinschaligheid. In 2002 staat het thema 'lokale arbeid, globaal bekeken' centraal.

DE MARKT 11.00 - 18.00

Ontwikkelingssamenwerking begint bij jezelf. Op de duurzame wereldmarkt kan je met dit goede voornemen alvast beginnen voor de start van het nieuwe jaar. Hoe? Bijvoorbeeld door eerlijke cadeaus te kopen.

ANIMATIE - "ONDER DE AULA"
11.00 Brunch-concert met Wereldmuziek
12.00 Souleymane Dankambary, dans en muziek uit Burkina Faso
14.00 Modeshow door studenten
15.30 "Goed uitgerUSHt!?", een interactieve kwisshow over "Anders-globaliseren" door Luc Bauwens
17.00 Wereldmuziek

ESPLANADE

12.00 Theater-ensemble VUB met de recyclobète

DEMONSTRATIES / ACTIES / TENTOONSTELLING / INFORMATIE doorlopend

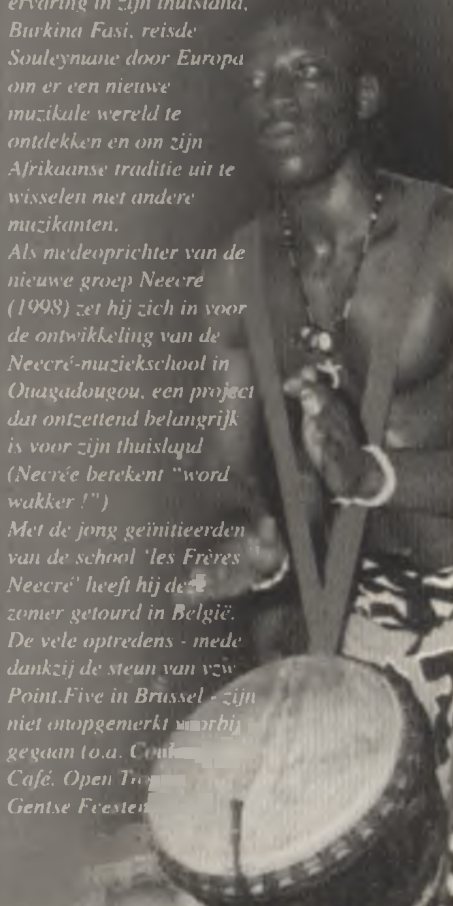
DE internationale BRUNCH vanaf 11.00 tot de voorraad strekt

Souleymane Dankambary

Na heel wat muzikale ervaring in zijn thuisland, Burkina Faso, reisde Souleymane door Europa om er een nieuwe muzikale wereld te ontdekken en om zijn Afrikaanse traditie uit te wisselen met andere muzikanten.

Als medeoprichter van de nieuwe groep Neecre (1998) zet hij zich in voor de ontwikkeling van de Neecre-muziekschool in Ouagadougou, een project dat ontzettend belangrijk is voor zijn thuisland (Neecre betekent "word wakker!")

Met de jong geïmitieerden van de school 'Les Frères Neecre' heeft hij de zomer getourd in België. De vele optredens - mede dankzij de steun van vzw Point.Five in Brussel - zijn niet onopgemerkt voorbij gegaan to.a. Cultuur Café, Open Theater Gentse Feesten

MONOGAMIE

'k heb m'n handen vol
met die vrouwen.

Bah... weg ermee!

Nu heb ik ten minste
een hand vrij...

om De Macial
te lezen.

